Ազգ

Azg
armenian daily

28 ՓԵՏՐՎԱՐ 2003 ՈՒՐԲԱԹ 38 (2723)

Հաագայի դատարանը Պլավշիչին տվեց 11 տարի

Հաագայի դատարանը երեկ 11 տարվա բանտարկության դատավճիռ արձակեց Բոսնիայի սերբերի նախագահ Բիլիանա Պլավշիչին, բոսնիական պատերազմի տարիներին մահմեդականների համակենտրոնացման ճամբարներում սպանություններ եւ կտտանքներ կազմակերպելու, հետեւաբար մարդկության դեմ ոճիր կատարած լինելու մեղադրանքով: Պատժի համեմատաբար մեղմ լինելու պատճառը բացատրվում է 2001 թ.-ին տիկին Պլավշիչի անձնատուր լինելու եւ ինքնախոստովանանքի հանգամանքով:

Թուրքիայի խորհրդարանը նորից հետաձգեց իր նիստը

Երեկ հաջորդաբար 3-րդ անգամ Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովը հետաձգեց իր նիստը, որի ընթացքում քվեարկելու էր Աբդուլահ Գյուլի կառավարության կողմից իրեն հղված օրինագիծը, որը թույլատրելու է Իրաքի դեմ պատերազմի դեպքում ԱՄՆ-ի ուժերին ռազմակայաններ տրամադրելու հարցը: Վերլուծաբանները նիստի հետաձգումը բացատրում են Անկարա-Վաշինգտոն սակարկությունների անավարտությամբ: Խորհրդարանը օրինագիծը կքննարկի վաղը:

ԸՆԴԴԻՄՈՒԹՅՈՒՆԸ «ՄԻ ՔԻՉ ՀՂԻ Է»

Քաղաքական կապրի՞զ, թե նախապայմանների «մարտավարություն»

Փետրվարի 25-ի ասուլիսում Ստեփան Դեմիրճյանի մամլո քարտուղարը հայտարարեց, որ իրենց թեկնածուն պատրաստ է բանավիճել Ռոբերտ Քոչարյանի հետ, սակայն պայմաններն իրենք են թելադրելու:

Ընդամենը հաջորդ օրը Ստեփան Դեմիրճյանը բանավեճին մասնակցության այլ պայման առաջադրեց. «Ես չեմ կարող բանավեճի գնալ մի մարդու հետ, որը հովանավորում է հանցագործներին եւ կեղծարարներին եւ որեւէ մեկին պատասխանատվության չի ենթարկում: Երբ որեւէ մեկին պատասխանատվության կանչի, գնանք, բանավիճենք»:

Տպավորություն է ստեղծվում, թե ՀՀ նախագահի թեկնածու Ստեփան Դեմիրճյանը հեռուստաբանավեճին մասնակցության հերթական պայմանն առաջարկելով գործող նախագահին, մեծ զիջողություն է անում նրան:

Նման կեցվածքը կամ համոզված հաղթողի մենաշնորհն է, կամ էլ ինչ-որ բանից ակնհայտ վախը քողարկելու հոխորտանք:

Անհայտ է նաեւ երկրորդ փուլ հասած թեկնածուի դիրքորոշումը երկրորդ փուլի մասնակցության վերաբերյալ: «Հայկական ժամանակին» տված հարցազրույցում ՀԺԿ քարտուղար Ստեփան Դեմիրճյանն ասել է. «Այս պայմաններում, երբ մեր վստահված անձանց, շտաբի պետերի ակտիվը ծերբակալված է, երկրորդ փուլի մասին չենք կարող խոսել... Ս. Դեմիրճյանը, թերեւս, միայն մեկ պարագայում այս իշխանությունների հետ կնստի բանակցությունների սեղանին, եթե իշխանությունը գոնե մեկ անգամ սթափ գնահատի ստեղծված իրավիճակն ու ցանկություն հայտնի կամովին հեռանալ...»:

Երկրորդ փուլին մասնակցել-չմասնակցելու վերաբերյալ թեկնածուի դիլեմման հստակեցնելու մեր հարցմանը Ստեփան Դեմիրճյանի մամլո քարտուղար Ռուզան Խաչատրյանը պատասխանեց, որ իրենց թեկնածուն երկրորդ փուլի ընտրություններին կմասնակցի միայն փետրվարի 26-ի հանրահավաքում հնչած հայտնի պահանջները ՀՀ նախագահի կողմից իրականացնելու դեպքում: Իսկ եթե չընդունվեն այդ պայմանները, այդ դեպքում նոր բան կմտածեն:

Նախապայմաններին անվերջ ապավինելու մարտավարությունն ակտիվ քաղաքականություն նոր ոտք դրածի կապրի՞զ է, փորձառություն ձեռք բերելու վարժա՞նք, քաղաքական մարտավարությո՞ւն, թե՞ ընդամենը ժամանակ շահելու միջոց նոր «մի նոր մարտավարության» անցնելուց առաջ:

Կ. Դ.

ԴԵՊԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ 2-ՐԴ ՓՈՒԼ

ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն այցելեց նախընտրական շտաբներ

Երեկ ՀՀ նախագահի թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանը մայրաքաղաքի մի քանի համայնքների՝ Մալաթիա-Սեբաստիա, Աջափնյակ, Շենգավիթ, Կենտրոն, նախընտրական շտաբների ղեկավարների հյուրն էր: ՀՀ նախագահի առաջին այցելավայրերն Աջափնյակն ու Մալաթիա-Սեբաստիան էին: Սրանք Երեւանի այն թաղամասերն են, ուր գործող նախագահի ստացած քվեների թիվը զգալի զիջում էր մյուս համայնքների ցուցանիշներին: Եթե հիշում եք, քարոզարշավի առաջին փուլը եւս Ռ. Քոչարյանն սկսեց համեմատաբար «դժվար» ընտրատարածքից՝ Կոտայքի մարզից, ուր իր իսկ խոստովանությամբ, քիչ բան է հասցրել անել: Սա, թերեւս, վկայում է բարդ խնդիրներն առաջնահերթություն հայտարարելու ՀՀ նախագահի բնավորության ու գործելաոճի մասին:

Աջափնյակում ՀՀ նախագահը հանդիպեց նախընտրական 25, Մալաթիա-Սեբաստիայում՝ 20 ենթաշտաբների ղեկավարների հետ: Քննարկվեցին կազմակերպչական վրիպումներն ու թերացումները, դրանց պատճառները եւ երկրորդ փուլին անցնելու ռազմավարությունը: Շտաբի պետերը նշեցին, որ իրենց գործողությունների ծրագրում շտկումներ ու սրբագրումներ արդեն նախատեսվել են: Մալաթիա-Սեբաստիայի կենտրոնական շտաբի պետ Սերգեյ Աղասյանը հավաստեց, որ երկրորդ փուլից առաջ իրենք առավել քան երբեւէ համախմբված են ու ինքնավստահ եւ հաղթությանն այլընտրանք չի լինելու: Նախընտրական քննարկումներից զատ արծարծվեցին նաեւ զուտ համայնքային, տեղական նշանակության խնդիրներ, ինչպես օրինակ, Աջափնյակում վթարային կառույցների, 16-րդ թաղամասի շենքերի տանիքների նորոգման պրոբլեմները: ՀՀ նախագահը տեղեկացրեց, որ Աջափնյակի փողոցները եւս հիմնանորոգվելու են «Լինսի» հիմնադրամի միջոցներով:

Օրվա երկրորդ կեսին ՀՀ նախագահի թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանը հանդիպեց Շենգավիթ եւ Կենտրոն համայնքների նախընտրական շտաբների պետերի հետ:

Կ. Դ.

Արտաշես Գեղամյանը դիմել է Սահմանադրական դատարան

ՀՀ նախագահի թեկնածու Արտաշես Գեղամյանը դիմում է ներկայացրել ՀՀ Սահմանադրական դատարան՝ ՀՀ նախագահի 2003 թ. փետրվարի 19-ի ընտրության արդյունքները վիճարկելու վերաբերյալ:

ՀՀ Սահմանադրական դատարանի մասին ՀՀ օրենքի 29 հոդվածի հիման վրա դիմումը (կից փաստաթղթերով) Սահմանադրական դատարանում գրանցվել է փետրվարի 27-ին, ժ. 15.00-ին: Նույն օրենքի 30-րդ հոդվածի հիման վրա ՍԴ նախագահը հանձնարարել է սահմանված կարգով կազմակերպել դիմումի նախնական ուսումնասիրություն:

ՍԴ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Ծիծեռնակաբերդում հանրահավաք

Սումգայիթյան զոհերի հիշատակին

Այսօր փետրվարի 28-ին, ժամը 14.00-ին Ծիծեռնակաբերդում կկայանա հիշատակի հանրահավաք՝ նվիրված Սումգայիթյան ցեղասպանության 15-ամյակին:

1. ժ. 13.00-ին քաղաքացիներին կսպասարկեն ավտոբուսներ՝ Շահումյան հրապարակից:
2. ժ. 13.30-ին երթը կսկսվի Կիեւյան կամրջի սկզբնամասից:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Բուշ-Ալիեւ «շատ ջերմ ու սրտագին» հանդիպում Սպիտակ տանը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 27 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի նախագահ Ջորջ Բուշը չորեքշաբթի օրը Սպիտակ տանը «շատ ջերմ ու սրտագին հանդիպում» է անցկացրել Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ: Այդ մասին բրիֆինգում հայտնելով լրագրողներին՝

ԱՄՆ-ի նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչ Արի Ֆլայշերը նշել է, որ Բուշը շնորհակալություն է հայտնել հյուրին «ահաբեկչության դեմ պայքարում վճռական աջակցության համար»:

Նույն օրը Հեյդար Ալիեւը հանդիպում է ունեցել ԱՄՆ-ի փոխնախագահ Ռիչարդ Չեյնիի հետ եւ մասնակցել պետդեպարտամենտում երկկողմ փաստաթղթերի ստորագրման արարողությանը: Վաշինգտոնը եւ Բաքուն պայմանավորվել են այն գործերում իրենց քաղաքացիների իմունիտետի մասին, որոնք կարող են հարուցվել Միջազգային քրեական դատարանում: ԱՄՆ-ը երկկողմ հիման վրա նման համաձայնագրերի կնքում է նախաձեռնում բազմաթիվ երկրների հետ, քանի որ նա սկզբունքորեն մերժում է Միջազգային քրեական դատարանի իրավազորությունը իր զինծառայողների համար:

«Վաշինգտոն թայմս» թերթը երեկ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի համար չափազանց շահեկան մի հոդված է զետեղել, որտեղ պարզապես կետ առ կետ նշում է նրա «բարեմասնությունները»: Հոդվածագիրը նաեւ շատ մանրամասն թվարկել է, թե ԱՄՆ-ն ինչ կարող է անել Ադրբեջանի համար. առաջին՝ ավելի եռանդուն դիվանագիտական ջանքեր գործադրել Ղարաբաղի հակամարտությունը կարգավորելու համար, երկրորդ՝ բանակցություններ սկսել Ադրբեջանում թեկուզ փոքրիկ, բայց մշտական ամերիկյան օդային ռազմակայան հիմնելու վերաբերյալ, երրորդ՝ ճնշում գործադրել իրանցի այաթոլլաների վրա, որպեսզի նրանք փոխեն իրենց ագրեսիվ պահվածքը Ադրբեջանի հանդեպ, չորրորդ՝ խնդրել ԱՄՆ առեւտրի եւ զարգացման գործակալությանը՝ համապարփակ ուսումնասիրել Ադրբեջանի գյուղատնտեսությունը, որովհետեւ Ադրբեջանը բերրի հող ունի, իսկ այնտեղ աճող մրգերի համը պարզապես անկրկնելի է:

«Նախագահ Բուշը Թուրքիային չսպառնաց, ակնարկներ արեց»

Փետրվարի 26-ին «Նոյյան տապան» գործակալությունը տարածել է մի հաղորդագրություն, ըստ որի նախագահ Ջորջ Բուշը, ընդունելով Թուրքիայի արտգործնախարար Յաշար Յաքըշին եւ տնտեսության գծով պետնախարար Ալի Բաբաջանին Վաշինգտոնում, նախ՝ հանդիմանել է, թե «ոչ մի դաշնակից մեզ այդքան հոգս չի պատճառել, որքան դուք», ապա եւ Հյուսիսային Իրաքի քրդերի անկախության եւ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման առնչությամբ սպառնացել է Թուրքիային՝ միաժամանակ նախազգուշացնելով, որ Միջազգային արժութային հիմնադրամը, Համաշխարհային բանկը եւ Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությունը երես կթեքեն նրանից:

«Նոյյան տապանի» հաղորդագրության համար հիմք էր ծառայել թուրքական «Ջումհուրիեթ» թերթի նույն օրվա համարը: Փետրվարի 27-ին «Բուշը Յաքըշին նեղն է գցել» խորագրով ամերիկյան սպառնալիքներին անդրադառնում է նաեւ «Ռադիկալը»: Ըստ անդրադարձի, նախագահ Բուշը սպառնալով հանդերձ, թուրք նախարարների ուշադրությունը հրավիրել է «երկրում ամերիկյան զորքերի տեղակայման եւ Իրաքի դեմ ռազմական գործողությունների թուրքական զինված ուժերի մասնակցության» մասին կառավարական որոշման վրա: Նա ասել է. «Եթե այդ որոշումը չհաստատվի Մեջլիսում, ապա զգալի կաճեն հակաիրաքյան պատերազմի ծախսերը, բայց դրանից կտուժի նաեւ Թուրքիան»:

Չնայած երկրում իշխող «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության նախագահ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի փետրվարի 6-ի հայտարարությանը, թե «Մեջլիսի այդ որոշումը պետք է ամենաշահեկանը լինի մեր պետության եւ ազգի ապագայի համար», թուրքական իշխանությունները տարբեր պատճառներով ձգձգում էին որոշման քննարկումը: Մեջլիսի նախագահ Բյուլենթ Արընչը դրան նպաստելու մղումով դիմում էր կառավարությանը. «Մենք ձեզանից ոչ թե որոշում, այլ 2003 թ. պետբյուջեն ենք ակնկալում»:

Ըստ երեւույթին, Բուշի սպառնալիքները տեղ են հասել, որ որոշումը երեկ դրվեց Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի՝ Մեջլիսի օրակարգում: Սակայն քննարկումը 2 օրով հետաձգվեց: Հարկ է, սակայն, նշել, որ կարեւորն արդյունքները չեն, այլ Թուրքիայի տարածքում ամերիկյան զորքերի տեղակայումը: Այդ առումով պատահական չէր խորհրդարանում միակ ընդդիմադիր ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության նախագահ Դենիզ Բայքալի փետրվարի 25-ի հայտարարությունը. «Դաշնակից ուժերը, առանց որոշմանը սպասելու, սկսել են տեղակայվել Անատոլիայում»:

Հատկանշական է, որ Բուշի ավելի քան մեկ շաբաթվա վաղեմության սպառնալիքները «Ջումհուրիեթում» հրապարակվում են Բայքալի հայտարարության հաջորդ օրը, իսկ «Ռադիկալը» դրանք արտատպում է հենց փետրվարի 27-ին, երբ Մեջլիսը պիտի քննարկեր հակաիրաքյան պատերազմում ԱՄՆ-ին օժանդակելու վերաբերյալ կառավարության վերոհիշյալ որոշումը: Այդ ընթացքում արտգործնախարար Յաքըշը նախագահ Ջորջ Բուշի սպառնալիքների առումով հայտարարում է. «Չսպառնաց, այդ հարցերի առնչությամբ ակնարկներ արեց»:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ԿԸՀ

Ազգային ժողովի ընտրությունները օրակարգում

Վերջերս սովորություն դարձած ԿԸՀ ժամը 20.00-ի նիստերից հերթականը երեկ էր: Օրակարգում 7 հարց էր: Մինչ հանձնաժողովը կհաստատեր օրակարգը, ԿԸՀ անդամ Պավել Եղիազարյանը (ԱԺՄ) դժգոհեց, որ հիշյալ օրակարգի որոշումների նախագծերն անդամների սեղաններին են դրվել հենց ժ. 20.00-ին: Ուստի ինքը չի հասցրել ծանոթանալ նախագծերին եւ առաջարկում է նիստը փակել մինչեւ անդամները կծանոթանան:

Չնայած այս պնդմանը, հանձնաժողովը 7 կողմ, 1 դեմ, 1 ձեռնպահ քվեարկությամբ հաստատեց օրակարգն ու անցավ առաջին հարցի քննարկմանը: Համաձայն օրակարգում առաջինն ընդգրկված որոշման նախագծի, առաջարկվում էր հանրապետության նախագահի ընտրության երկրորդ փուլն անցկացնելու նպատակով երկարաձգել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների լիազորությունների ժամկետը: Վերջինս, համաձայն օրենսդրության, ավարտվում է մարտի 4-ին:

Պավել Եղիազարյանն այս նախագծի կապակցությամբ նշեց, որ դա օրենքի շեղում է, ինչպես նաեւ այս կերպ պահպանվում են այնպիսի հանձնաժողովներ, որոնցում, ըստ իրեն, որոշ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների նախագահներ կամայական փոփոխություններ են կատարել:

Ի պատասխան ԱԺՄ ներկայացուցչի պարզաբանվեց, որ դեռեւս փետրվարի 17-ին տասից ավելի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներում ԱԺՄ ներկայացուցիչները դիմում են ներկայացրել՝ հրաժարվելով մասնակցել ընտրություններին: Ի դեպ, ըստ ԿԸՀ քարտուղար Աննա Ալեքսանյանի, դիմումները գրված են եղել մեկի ձեռքով՝ կեղծ ստորագրություններով:

Ինչեւէ, 1 դեմ, 1 չմասնակցած եւ մնացյալը կողմ քվեարկությամբ նախագիծը հաստատվեց:

Երկրորդ եւ երրորդ հարցերը վերաբերում էին ԱԺ ընտրությունների համամասնական եւ մեծամասնական ընտրակարգերով առաջադրվողների վստահված անձանց վկայականների ձեւը հաստատելուն: Վկայականներում որոշ տողեր վերեւ-ներքեւ անելուց հետո երկու նախագծերն էլ հաստատվեցին միաձայն:

Չորրորդ եւ հինգերորդ կետերը նշված վստահված անձանց գրանցման կարգը հաստատելու մասին էին, որոնք խմբագրմամբ հաստատվեցին: Քվեարկությանը չմասնակցեց Պավել Եղիազարյանը, պատճառաբանելով, որ ծանոթ չէ նախագծերին: Ապա որպես վեցերորդ եւ յոթերորդ կետեր Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը միաձայն հաստատեց ԱԺ համամասնական եւ մեծամասնական ընտրակարգերով ընտրություններում լիազոր ներկայացուցիչների վկայականների ձեւերը:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Այդ բարելավվող, բայց միշտ խոցելի ընտրացուցակները

Գյումրու քաղաքապետարանի վերլուծական կենտրոնում ՀՀ նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլից առաջ շարունակվում են ընտրացուցակների ճշգրտման աշխատանքները: Մասնավորապես՝ ցուցակների մեջ մտցվում են այս օրերին ընտրական տարիքի հասնող, քաղաք նոր հաշվառվող քաղաքացիները, նախորդ փուլում դատարանի վճռով քվեարկած ընտրողները: Փետրվարի 19-ի քվեարկության ժամանակ ամբողջ Շիրակի մարզում 1000-ից ավելի ընտրողներ իրենց ընտրական իրավունքը վերականգնելու համար դիմել են դատարան: Նրանցից 412-ի դեպքում դա թյուրիմացություն է եղել, որովհետեւ դատարանում համակարգչի օգնությամբ պարզվել է նրանց անունների առկայությունը այս կամ այն տեղամասի ընտրողների ցուցակում: Իսկ 683 ընտրող, որոնցից 523-ը Գյումրիում, քվեարկության են գնացել դատարանի վճիռներով: Սա մոտավորապես եռակի պակաս է անցյալ տարվա ՏԻՄ ընտրությունների ժամանակվա համեմատությամբ, ինչն անշուշտ դրական է:

Սակայն ակնհայտ է նաեւ, որ միայն դատարան դիմածների թիվը (եթե նկատի ունենանք, թե ինչքանն էլ չեն դիմում) չի կարող արտահայտել ընտրացուցակների անճշտությունների ու թերությունների ամբողջական եւ լիարժեք պատկերը: Չնայած վերջիններիս վերացման ուղղությամբ ամեն անգամ կատարվող աշխատանքին, ընտրացուցակներն առայժմ մնում են մեր ընտրական պրակտիկայի խոցելի տեղերից մեկը, տեղ թողնելով մի կողմից չարաշահումների, մյուս կողմից՝ շահարկումների համար: Ամեն անգամ ցուցակից ցուցակ տեղափոխվելով՝ այդպիսի հնարավորություն են թողնում հատկապես հանրապետությունից բացակայողների, մահացածների, ինչպես նաեւ՝ կրկնվող անունները: Բավական բարդ է նշվածներից առաջինների խնդիրը: Մարդը Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի է, այստեղ հաշվառված է, բայց երկար ժամանակ բացակայում է հանրապետությունից: Թվում է՝ նրան չես կարող ընտրողների ցուցակից հանել՝ զրկելով օրենքով իրեն տրված ընտրական իրավունքից: Մյուս կողմից, ժամանակին մեծ չափերի հասած արտագաղթով պայմանավորված, այդպիսի քաղաքացիների թիվը, մեղմ ասած, որակ է կազմում: Հետեւաբար՝ խնդիրը բոլոր դեպքերում պահանջում է որեւէ ընդունելի լուծում գտնել: Թե ինչպես՝ դա արդեն իշխանությունների, նրանց տարբեր ծառայությունների հոգսն է: Ի վերջո՝ այս կամ այն երկրում այդպիսի քաղաքացիների տեւական կեցությունը հո որեւէ կերպ արձանագրվո՞ւմ է:

Զավեշտի աստիճանի հասնող դեպքեր կան՝ կապված մահացածների անունների հետ: Փետրվարի 19-ին Գյումրու ընտրատեղամասային կենտրոններից մեկում վստահված անձը, դիմելով քվեարկելու եկած մարզպետ Ֆելիքս Փիրումյանին, բողոքեց, թե վեց ամսական երեխան սրանից 20 տարի առաջ մահացել է, սակայն ընտրողների ցուցակում նրա անունը կա, կրկնվում է... Ցավոք, ինչպես վկայում են իշխանությունները, այսօր շատ դեպքերում մահացածի հարազատներն ինչ-ինչ նկատառումներով մահը գրանցել չեն տալիս, մահվան վկայական չեն հանում, ինչն էլ մարդուն ընտրացուցակից հանելու միակ օրինական հիմքն է համարվում: Արդյոք այս ամենից չի՞ հետեւում, որ ժամանակն է առաջնորդվել առկա փաստացի իրողություններով եւ ցուցակներում թողնել միայն ներկաներին, այսինքն նրանց, ովքեր իրականում քվեարկող են: Եթե մեր բացակայող քաղաքացին ընտրության համար այլ երկրից գալիս է, թող մտցվի լրացուցիչ ցուցակ եւ քվեարկի, ծայրահեղ դեպքում՝ դատարանի վճռով: Ի՞նչը կխանգարի: Այսօր չունենք թաղային լիազորներ, որոնց օգնությամբ հեշտ կլիներ պարզել եւ հանել հանրապետությունից բացակայողների, մահացած-չգրանցվածների անունները: Ուրեմն թող այս հարցերով մի քիչ «քրտնեն» մասամբ նրանց փոխարինած ԲՇՏ-ների աշխատակազմերը, որոնց մի մասի գործն առ այսօր կարծես միայն այն է, որ ամեն հասարակ տեղեկանքի համար քաղաքացիներից անհասկանալի գումարներ պոկեն:

Միշտ խոսակցություններ կարելի է լսել նաեւ առանձին մարդկանց կամ նրանց խմբերի կողմից բազմակի քվեարկության դեպքերի մասին: Տեսականորեն նման հնարավորություն կարող է ստեղծել կրկնվող անունների առկայությունը: Ուրեմն իրական մեխանիզմներ պետք է ստեղծվեն հասարակական վերահսկողությամբ դրանք եւս բացահայտելու (եթե կան) եւ վերացնելու համար: Կարծում ենք նույն անձի կողմից մեկից ավելի անգամ քվեարկելու հնարավորությունը նվազեցնելուն կարող է օգնել նաեւ քվեարկողի անձնագրի որոշակի էջում կնիք խփելը, ինչպես մեկ անգամ արդեն եղել է:

Դե, իսկ եթե մինչեւ ընտրության օրը քաղաքացու անունը դուրս է մնացել ընտրողների ցուցակից, դա արդեն համաձայնենք, որ իր քաղաքացու մեղքն է:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Անկայուն վիճակը խանգարում է նաեւ ներդրումների հոսքի աճին

Այս մի քանի ամիսներին Հայաստանում տիրող անկայուն քաղաքական իրավիճակը մտահոգում է նաեւ Հայաստանում ներդրումներ անողներին: Հենց այս մտահոգությամբ փորձեցինք իմանալ ՀՀ նախագահի տնտեսական հարցերով գլխավոր խորհրդական **Վահրամ Ներսիսյանցի** կարծիքը: «Որքան վտանգներ են լինում, պարզ է, որ գործարար աշխարհն ավելի է զգուշավոր դառնում: Եթե այդ ընթացքը երկարում է ու չեն լուծվում այդ խնդիրները, ապա մեխանիկորեն դրանց ազդեցությունը նկատվում է թե տնտեսության զարգացման եւ թե ներդրումային ծրագրերի վրա: Իհարկե, եթե այս խնդիրները լուծվում են կարճ ժամանակում, եւ բոլորս նորից միավորվում ենք ու նվիրվում տնտեսական բարելավման աշխատանքին, չեմ կարծում, որ լուրջ հետեւանքներ լինեն, բայց եթե այդ իրավիճակը շարունակվում է, եւ մենք չենք կարողանում միասնական եզրահանգման գալ, այդ ժամանակ արդեն ես մտահոգված կլինեմ թե արտաքին եւ թե ներքին ներդրումների ծավալով եւ դրա հետեւանքների հետագա տնտեսական աճի խնդրով»:

Պրն Ներսիսյանցը նշեց նաեւ, որ մինչեւ այժմ որեւէ լուրջ ներդրում կամ ծրագիր չի խափանվել, պարզապես ինչ-որ կերպ դադար է առել, եւ վստահեցրեց, որ շատ շուտով ամեն ինչ իր տեղը կընկնի ու կընթանա իր հունով:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՆԱՄԱԿ BBC-ԻՑ

«Ազերի զինվորը» կարգապահական ընթացակարգում

*Մեր ընթերցողները հիշում են հունվարի 31-ի մեր թերթում տպագրված նամակը, որ «Ազերի զինվոր» կեղծանվան տակ թաքնված մի ադրբեջանցի էլ. փոստով ուղարկել էր մեր խմբագրությանը, վիրավորելով հայ ժողովրդի արժանապատվությունը: «Ազգի» ինտերնետային ծառայության թուրքերեն եւ անգլերեն բաժինների լեզուն քննադատելուց հետո, «Ազերի զինվորը» ռասիստական մոտեցմամբ վիրավորել էր մեր ժողովրդի արժանապատվությունը, հայերենը անվանելով «շների եւ առնետների լեզու»: Համակարգչային մեր ծառայության աշխատակիցների ջանքերով կարճ ժամանակում մեզ հաջողվեց պարզել, թե ով էր թաքնված «Ազերի զինվոր» կեղծանվան ներքո: Նրա անունն է Զահիր Ահմեդով, որն իր նամակն ուղարկել էր **BBC**-ի գրասենյակից:*

*Այս կապակցությամբ երեկ ստացանք **BBC**-ի Բաքվի մոնիտորինգի գրասենյակի պետ Անն Թոմփսոնի նամակը, որտեղ վերջինս ներողություն է խնդրում պատահածի համար եւ տեղեկացնում է, որ «Ազերի զինվորը» ներկայումս գտնվում է «կարգապահական ընթացակարգի» տակ: Թարգմանաբար հրապարակում ենք նամակը եւ մեր կողմից **BBC**-ի գրասենյակի պետին վստահեցնում, որ մոտիկից հետեւելու ենք «կարգապահական ընթացակարգի» արդյունքին:*

Հարգելի խմբագիր.

Ես Ձեզ գրում եմ «Ազերի զինվոր» կեղծանունով «Ազգ» օրաթերթի 2003 թ. հունվարի 31-ի էլ. փոստի կապակցությամբ: Դրա համար պատասխանատու անձը BBC-ի աշխատակիցն է եւ որպես մոնիտոր աշխատում է BBC-ի Մոնիտորինգի կովկասյան բաժնում, որ տեղակայված է Բաքվում: Նա այժմ ենթակա է BBC-ի կարգապահական ընթացակարգին: Նրանից պահանջվել է չներկայանալ աշխատանքի մինչեւ կարգապահական գործընթացի ավարտը: Նրա նամակում արտահայտված տեսակետներն ամենեւին չեն արտացոլում BBC-ի տեսակետները: Ես շատ եմ ցավում, որ այդ նամակն ուղարկվել է BBC-ի աշխատակցի կողմից, որն օգտագործել է BBC-ի սարքը: Թեեւ դա արվել է առանց BBC-ի գիտության եւ համաձայնության, BBC-ն ցանկանում է իր ներողությունը ներկայացնել Ձեզ, Ձեր օրաթերթին եւ Ձեր ընթերցողներին:

Անկեղծորեն

ԱՆՆ ԹՈՄՓՍՈՆ
Բաքու, Ադրբեջան

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կառավարությունը 2-րդ փուլի համար ԿԸՀ-ին է հատկացրել 267 հազար դոլար

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 5-ին կայանալիք ՀՀ նախագահի ընտրության երկրորդ փուլի նախապատրաստման եւ անցկացման ծախսերը ֆինանսավորելու նպատակով, ՀՀ կառավարությունը փետրվարի 27-ի նիստում որոշում է ընդունել իր պահուստային ֆոնդից Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի միասնական հիմնադրամին հատկացնել 154961740 դրամ (մոտ 267 հազար ԱՄՆ դոլար): Այս մասին հայտնեցին կառավարության տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից:

Թույլ երկրաշարժ Հայաստանի տարածքում

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 27-ին տեղական ժամանակով ժամը 03:13 Հայաստանի տարածքում՝ Աշոցք քաղաքից 10 կմ դեպի հյուսիս, տեղի է ունեցել թույլ երկրաշարժ: Ինչպես հայտնում են ՀՀ սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայությունից, էպիկենտրոնային գոտում բնակչությունը զգացել է 3 բալ ուժգնությամբ ցնցումներ:

Ռուսաստանի հայերի միությունը հորդորում է ճիշտ ընտրություն կատարել

Ռուսաստանի հայերի միության վարչությունից ստացված հայտարարության մեջ նշվում է, որ յուրաքանչյուր պետության եւ ժողովրդի համար նախագահական ընտրությունները քաղաքական եւ քաղաքացիական հասունության լուրջ փորձություն են: Անհեռատեսությունը երկիրը հասցնում է քաոսի եւ երկպառակությունների: Ընտրությունները հատկապես դրամատիկ են լինում այն ժողովուրդների համար, որոնք երկար ժամանակ զրկված են եղել պետականությունից:

Մեր ժողովրդի մեծ մասն իրատես է եւ գործնապաշտ, նշվում է հայտարարության մեջ: Նա ամբոխավարին տարբերում է գործի մարդուց, լավ ըմբռնելով, որ կրքերով ղեկավարվող քաղաքական գործիչը վատ խորհրդատու եւ ուղեցույց է ուրիշների համար: Ժողովուրդը չի հավատում դատարկ խոստումներին եւ այն մարդկանց, որոնք խոստանում են պետության ղեկավար դառնալուն պես ամեն ինչ բարելավել:

Մարդիկ հասկանում են, որ իշխանության ձգտող ընդդիմության ծրագիրը հստակ չըմբռնելով գործող, թեկուզեւ անկատար իշխանությունների դեմ քվեարկելը կարող է իրենց հանձնել ամբոխավարների, արկածախնդիրների կամ պարզապես դիլետանտների ձեռքը:

Փաստաթղթում հույս է հայտնվում, որ մեր իմաստուն ժողովուրդը երկրորդ փուլում կկատարի ճիշտ, իրատեսական ընտրություն՝ չենթարկվելով այս կամ այն քաղաքական գործչի կործանարար կրքերին եւ ամբոխավարությանը:

Ռուսաստանի միլիոնավոր հայերին ներկայացնող միության վարչությունը ՀՀ իշխանություններին եւ բոլոր քաղաքական ուժերին կոչ է անում գործել օրենքի եւ ժողովրդավարական կանոնների ու արարողակարգերի շրջանակներում, պահպանել հանդուրժողականության եւ քաղաքակիրթ երկխոսության մթնոլորտը եւ հիշել, որ հանրապետության քաղաքական իրադրության ամեն մի ապակայունացում հղի է անկանխատեսելի հետեւանքներով ինչպես մեր պատմական հայրենիքի, այնպես էլ սփյուռքահայության համար:

Պ. Ք.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խիստ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Չկարողանալով ըստ էության բացատրություն տալ նույն թիմում ՀՀՇ-ի հետ հայտնվելու փաստի կապակցությամբ, ընդդիմադիր ուժերն անմիջապես սկսեցին ամենաանհեթեթ պատճառաբանություններով հայտարարել, թե այսօրվա դրությամբ երկրում չկա որեւէ ակտիվ ուժ, որը սերված չլինի ՀՀՇ-ից: Այսինքն՝ սկզբունքորեն չժխտելով նախկինների հետ համագործակցության կերությամբ կամ պաշտոնականություններում թերանալով: Սակայն հետաքրքրականն այն է, որ հինգ տարի առաջ, երբ էլի նախագահական ընտրություններ էին եւ ասպարեզում մնացել էին Ռ. Քոչարյանը եւ Կ. Դեմիրճյանը, նրանցից մասնավորապես Ալբերտ Բազեյանը նույն ջերմեռանդությամբ քննադատում էր Կարեն Դեմիրճյանին: Իսկ Վաղարշակ Հարությունյանը 1999 թ. հոկտեմբերի 27-ի ողբերգության շրջա-Հրանտ Խաչատրյանի պարագան, որը 1998-ին Քոչարյանին սատարողներից մեկն էր: Սակայն բավական էր նախագահին կից ստեղծված քաղաքական խորհրդում նրա գործունեության ձախողումը, որն այդպես էլ չկայացավ քաղաքական ուժերի որոշ հարցերի շուրջ անհամաձայնությունների պատճառով, որպեսզի շատ կարճ ժամանակամիջոցում ՍԻՄ-ը վերածվեր թունդ հակաքոչարյանականի: Արդյոք այդ ինչ ե-իմ հետեւից: Պետք է ասել, որ իսկապես այս տեսակետից ԱԺՄ-ականները բավականին մեծ փորձ ունեն: Սակայն կոնկրետ Մանուկյանի պարագայում հետաքրքրականը ոչ այնքան դա է, որքան նրա հանկարծակի դեմիրճյանական դառնալը: Դեռ ընդամենը երեկ Վազգեն Մանուկյանը ոչ մեկին, իրենից բացի, նախագահ դառնալու արժանի չէր համարում: Իսկ այսօր սատարում է մինչ այդ «անարժան» ուրիշ թեկնածուի...

«Աղավա» կառավարության նախկին փայլը

Ստ. Դեմիրճյանի թիմը, որը թեկնածուին միջոց է դարձրել

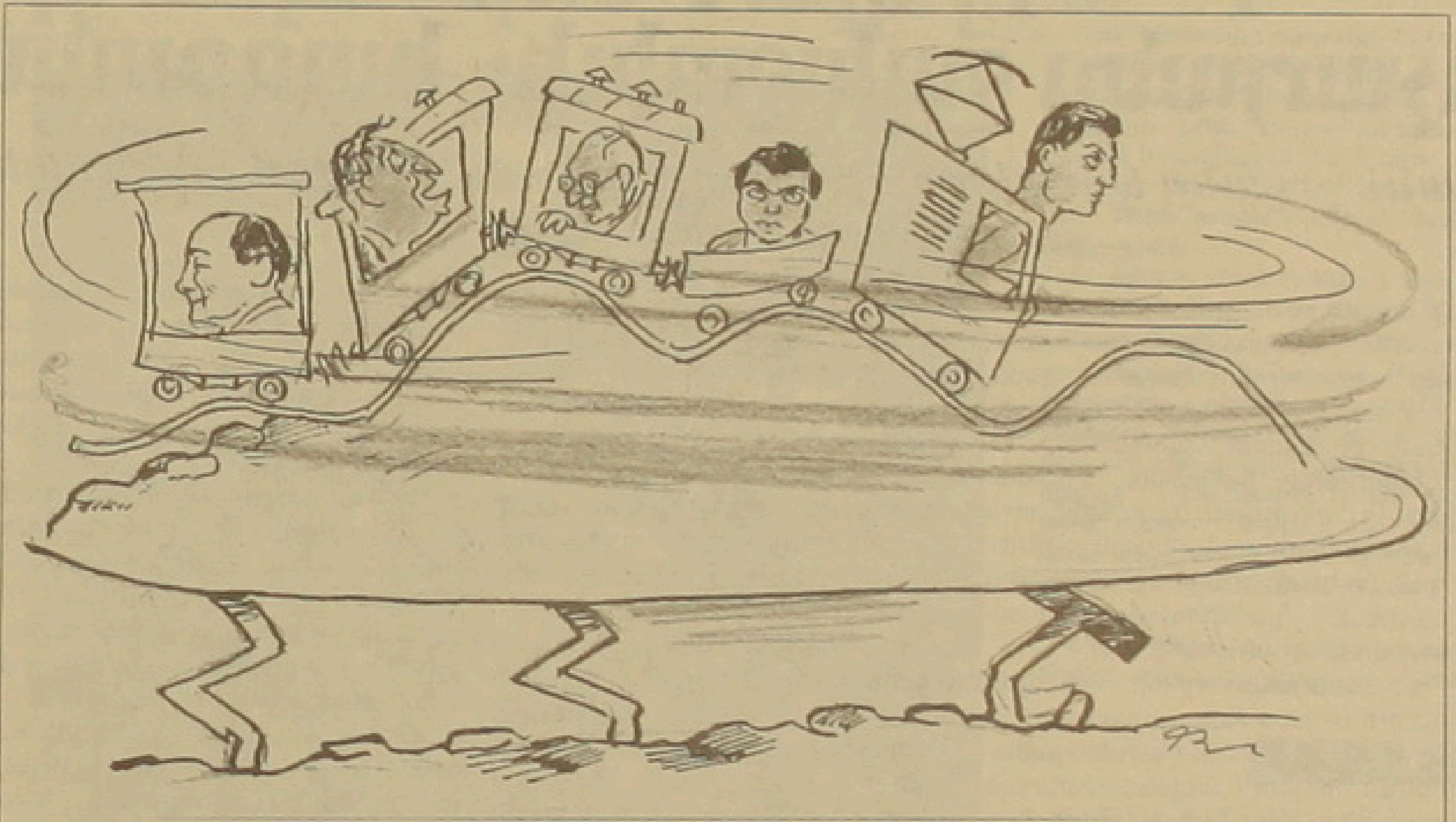

փաստը՝ այդ ուժերը փորձում են թյուրիմացության մեջ գցել սեփական ընտրողներին: Հազիվ թե կարելի էր ենթադրել, որ որեւէ այլ դեպքում, ասենք, Արշակ Սադոյանը կամ ՀԴԿ-ի Արամ Սարգսյանը կհանդուրժեին իրենց՝ ՀՀՇ-ի հետ ունեցած կապերի մասին որեւէ ակնարկ կամ քննադատություն: Սակայն հիմա նրանցից գոնե առաջինը փորձում է բոլոր քաղաքական ուժերին ցեխոտել նույն՝ նախկինների ցեխով, շատ լավ հասկանալով, որ խաղում է շարքային ընտրողների ընկալումների հետ, որի շրջանակներում, չնայած ՀՀՇ-ից իր եւ մյուսների սերելու մասին հիշեցումներին, չի կարող տեղավորվել նրանց ՀՀՇ-ական լինելու հանգամանքը:

Մյուս կողմից ողջ խնդիրն այստեղ այն է, թե ի՞նչ թիմով են այդ ուժերը համախմբված, այսինքն՝ ո՞րն է նրանց քաղաքական սկզբունքային պլատֆորմը: Ի վերջո, չպետք է մոռանալ, որ որեւէ թեկնածու ի զորու է որեւէ ծրագիր իրագործել միայն համապատասխան կադրային բանկ, այսինքն՝ գաղափարական թիմ ունենալու դեպքում:

Թերեւս Ստեփան Դեմիրճյանին առաջին սատարող ուժը «Հանրապետություն» կուսակցությունը կարելի է համարել: Այս կուսակցության ղեկավարությունը բաղկացած է հիմնականում տարբեր պատճառներով պաշտոնազրկված մարդկանցից. Արամ Սարգսյան՝ նախկին վարչապետ, Ալբերտ Բազեյան՝ նախկին քաղաքապետ, Վաղարշակ Հարությունյան՝ նախկին պաշտպանության նախարար, Արտակ Զեյնալյան՝ նախկին առողջապահության փոխնախարար, Սմբատ Այվազյան՝ նախկին պետեկամուտների նախարար եւ այլք: Նրանցից ոմանց պաշտոնանկությունը ժամանակին բացատրվել էր նույնիսկ կաշառանում մի քանի խիստ պաշտոնյաների հետ իր ղեկավարած մարմնի վարչական շենքում կառավարության կազմ էր մշակում, որպեսզի հանրապետության նախագահին, որպեսզի ստիպեր հաստատել: Եթե հանրապետության նախագահն այն ժամանակ լիներ Կարեն Դեմիրճյանը, նման նախարարներին պաշտոնա՞նկ կաներ, թե՞ կխրախուսեր:

Իսկ, եթե Սմբատ Այվազյանն այդքան լավ նախարար էր, ապա կարող էր գործով ապացուցել հարկային դաշտը ստվերայնությունից դուրս բերելու վճռականությունը, ինչի անհրաժեշտության մասին նրանք հիմա խոսում են:

Ի դեպ, կտրուկ շրջադարձները քաղաքական դաշտում միայն այս կուսակցությանը չէ, որ հատուկ են: Կարելի է հիշել նաեւ ՍԻՄ նախագահ-րաշխիքներ է տվել Ստեփան Դեմիրճյանը ՍԻՄ-ին, որ այդքան վստահ է վերջինիս «հավատարմությանը»:

Սակայն այս բոլորի մեջ թերեւս ամենախղճուկ վիճակում հայտնվել են բոլոր ժամանակների ԱԺՄ-ականների մնացուկները: Օրինակ, Արշակ Սադոյանը, որը նույնիսկ արյուն թափելու ճանապարհով իշխանության կողմնակից է: Այդ «արյունասիրությունը», պարզվում է, այս պատգամավորի մեջ նստված է եղել: Հիշել միայն կարելի է, թե ինչպես էր նա այդ կարգախոսը կենսագործում 1996 թ. ԱԺ-ն գրավելու ժամանակ, որից հետո թաքնվելով՝ ժողովրդին թողեց միայնակ, իշխանությունների դեմ-դիմաց: Իսկ Վազգեն Մանուկյանի դեպքում բոլորի հիշողության մեջ դեռ թարմ է նրա հայտարարությունը. եթե այսքան ժամանակից հետո չգամ, դուք եկեք

Մի խոսքով, կարծես ընդդիմությանը հաջողվեց կենսագործել իր Քոչարյանից հետո թեկուզ ջրհեղեղ մարտավարությունը: Ստեփան Դեմիրճյանի թիմի այս իրավիճակը վկայում է, որ միմյանց հետ համերաշխություն են կնքել ուժեր, որոնք շատ դեպքերում իրենք չեն կարողանում պահպանել իրենց սկզբունքայնությունը, քաղաքական հետեւողականությունը: Հետեւաբար, դժվար է պատկերացնել անգամ, թե ինչպես է նրանց հետ աշխատելու Ստեփան Դեմիրճյանն ապագայում, նախագահ դառնալու պարագայում: Չէ՞ որ ի վերջո աչքի նման պարզ է, որ նրանցից մեծ մասի նպատակն ուղղակի միասնական թեկնածուի պարագան քաղաքական հեռանկարն ապահովելու միակ միջոց դարձնելն է:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Սովորական թվաբանություն՝ արտառոց արդյունքներով

Արժե՞ հավատալ

Նախագահական ընտրությունների առաջին փուլի արդյունքներն ընդունելի չեղան թեկնածուներից ոմանց համար: Եվ արդյունքներից դժգոհելն արտահայտվեց տարբեր ինքնագնահատականներով: Ընդ որում, այնպիսի ինքնագնահատականներով, որոնք դուրս են ցանկացած, անգամ ամենապարզ մանկական տրամաբանությունից:

Ըստ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի տվյալների, փետրվարի 19-ին նախագահական ընտրությունների ժամանակ բոլոր 9 թեկնածուների օգտին տված ձայների ընդհանուր թիվը կազմել է 1 մլն 416 հազար 357, անճշտությունների չափը՝ 2 հազար 536: Որպեսզի հեշտացնենք հաշվարկները քիչ պարզեցնենք, ընդունենք, որ թեկնածուների օգտին տված ձայների ընդհանուր թիվը կազմել է 1 մլն 420 հազար:

Արտաշես Գեղամյանի օգտին տված ձայները, ըստ ԿԸՀ-ի, կազմել են 250145: Ըստ Գեղամյանի եւ իր համախոհների ու համակիրների, այդ թիվը 3 անգամ փոքր է իրականում թեկնածու Արտաշես Գեղամյանին կողմ քվեարկած ձայների քանակից: Այսինքն՝ 250 հազարի փոխարեն իրականում եղել է 750 հազար կողմ ձայն:

Նույն՝ իրականությանը չհամապատասխանող տրամաբանությամբ Ստեփան Դեմիրճյանի կողմնակիցներն էլ հայտարարում են, որ իրենց թեկնածուն ոչ թե հավաքել է 399757 ձայն, այլ հաղթել է հենց առաջին փուլում: Նման դեպքում ենթադրվում է, որ Ստեփան Դեմիրճյանի օգտին քվեարկել է գոնե 710 հազար +1 ընտրող:

Արդյունքում՝ Ստեփան Դեմիրճյանին եւ Արտաշես Գեղամյանին տրված ձայները միասին կազմել են 1 մլն 460 հազար:

Հանրապետության նախագահի թեկնածու Արամ Կարապետյանն էլ, ըստ ԿԸՀ-ի տվյալների, ստացել է 41795 ձայն: Պրն Կարապետյանն, իր հերթին, հայտարարում է, որ իր ձայները պակաս են գոնե 10 տոկոսով, այսինքն՝ կազմել են մոտ 46 հազար:

Եթե այս թիվն էլ գումարենք Արտաշես Գեղամյանի եւ Ստեփան Դեմիրճյանի, ըստ իրենց, օգտին տրված 1 մլն 460 հազար ձայնին, ապա կունենանք 1 մլն 506 հազար կողմ քվեարկած ընտրող:

Ավելացնենք նաեւ հանրապետության նախագահի թեկնածուներ Ռուբեն Ավագյանի (5 հազար 788), Արամ Հարությունյանի (1272), Վազգեն Մանուկյանի (12 հազար 904), Գառնիկ Մարգարյանի (854), Արամ Սարգսյանի (3 հազար 34) օգտին տրված ձայները, ապա կստանանք 1 մլն 506 հազար+23 հազար 852=1 մլն 5529 հազար, մոտավորապես՝ 1 մլն 530 հազար:

Ստացված մոտ 1 մլն 530 հազարն ակնհայտորեն մեծ է բոլոր թեկնածուների օգտին տրված ձայների ընդհանուր թվից, եւ սա այն դեպքում, երբ ենթադրում ենք, որ հանրապետության նախագահի եւս մեկ թեկնածուի՝ գործող նախագահի օգտին տրված ձայները հավասար են 0-ի:

Եթե, նույն ընդդիմության հաշվարկներով, Ռոբերտ Քոչարյանը ստացել է 20 տոկոս ձայն, այսինքն՝ մոտ 283 հազար, եւ սա էլ գումարենք արդեն ստացած 1 մլն 530 հազարին, ապա կունենանք 1 մլն 813 հազար կողմ քվե եւ սա այն պայմաններում, երբ ոմանք էլ պնդում են, թե ընտրություններին մասնակիցների պաշտոնական թիվը «խիստ չափազանցված է»:

Արտառոց մի թիվ, որի իրական լինելու դեպքում մենք կունենայինք ոչ թե 60 տոկոսը մի փոքր գերազանցող մասնակցություն ընտրություններին, այլ 75 տոկոսից էլ ավելի:

Ընդհանուր առմամբ, հասկանալի է, որ հավակնությունների եւ իրականության անհամատեղելիության դեպքում նման հայտարարությունները անխուսափելի են: Միեւնույն ժամանակ, ցանկացած քաղաքական գործիչ (եթե իրականում այդպիսին է) պետք է կարողանա նման իրավիճակներում հայտարարություններ անելիս չխոսել միայն հավակնությունների դիրքերից:

Չէ՞ որ վաղուց ի վեր քաղաքականություն ասվածը հաճախ է բացատրվում որպես «հնարավորի արվեստ», որին չեն տիրապետում, այլ լինում են ի զորու:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Ա. Քոչինյանի որդին ավելի հարմար չէ՞ր լինի

Հարգելի խմբագրություն

Շրջապատումս կան մարդիկ՝ ընկեր, ծանոթ, հարեւան, ովքեր ընտրությունների առաջին փուլում քվեարկել են հօգուտ Ստեփան Դեմիրճյանի: Ինձ՝ մաթեմատիկոսիս համար ամեն ինչ տրամաբանական պետք է լինի, հետեւաբար այդ ծանոթներիս հարց եմ տալիս՝ ո՞րն է նման դիրքորոշման տրամաբանությունը: Պատասխանը գրեթե միանշանակ է Ստյոպան (ներողություն, իմ շրջապատում Ստեփան Կարենիչին միայն այդպես են անվանում), ասում են նրանք, որդին է մի այնպիսի մարդու, որի ժամանակ լավ էինք ապրում, նա դաստիարակվել է նման ընտանիքում, տղուղը ծառից հեռու չի ընկնում, հալալ կաթ կերած կլինի եւ այլն, եւ այլն:

Եթե դա իրոք այդպես է, ապա խմբագրությանդ միջոցով առաջարկում եմ գտնել Հայաստանի կոմկուսի նախկին առաջին քարտուղար, հանգուցյալ Անտոն Քոչինյանի որդուն: Վերջինիս հայրիկի ղեկավարության շրջանում Հայաստանը, մենք, շատ ավելի լավ էինք ապրում, եւ կաշառակերությունն էլ այդքան «զարգացած» չէր: Ուրեմն, կրկնում եմ առաջարկս՝ գտնել Ա. Քոչինյանի որդուն եւ նստեցնել հանրապետության նախագահի աթոռին, ծնող-ընտանիք-տղուղ-կաթ տրամաբանությունը նրա պարագայում, վստահ եմ, շատ ավելի լավ կաշխատի, Հայաստանն էլ կվերադառնա 1966-70-ական թթ. «դրախտային» օրերին:

Կ. ԱՐԵՎՇԱՏՅԱՆ

Ուսուցիչ

«Պտուղը» դեռ այն ծառը չէ, որից ընկել է

Ճակատագրի հարվածներից վաղը չբողոքելու համար այսօր պետք է հասկանանք, որ «պտուղը» հովանի անող այն ծառը չէ, որից ինքն ընկել է: Այն կարող է սերմ դառնալ եւ ընձյուղվել, եթե խնամվի: Բայց իր նախնու նման ծառ դառնալու համար պտղին ժամանակ է պետք: Եվ երկա՜ր ժամանակ՝ փորձություններով լեցուն: Չէ՞ որ ժամանակի ընթացքում փչում են քամիները տարբեր ուղղություններով, տարբեր ուժգնության, «դոփում են, դոփում, դոփում են ծիերը»: Այդ քամիներին, «սմբակների» տակ, բնական է, որ չի դիմանա նոր՝ ընդամենը շիվ դարձող ընձյուղը, որին ապավինելով որոշ ուժեր կոչ են անում կտրել փոթորիկներ դիմակայած հաստաբուն, ամուր ու առողջ ծառը: Այո, այսօր «Քոչարյան» ծառն իր կառուցողական եւ մարտավարական քաղաքականությամբ հուսալի հովանի է ժողովրդին՝ ի հեճուկս ներքին եւ արտաքին չար ուժերի, որոնց փորձին, գրպանին ու քաղաքական ծրագրերին ձեռնտու չէ մեր երկրի կայունությունը:

Համոզված եմ, որ ազնիվ ու բանիմաց մեր ժողովուրդը ճիշտ կկողմնորոշվի եւ դեռ երկար կպատսպարվի «Քոչարյան» ծառի հովանու տակ:

Իսկ շի՞վը... Շիվն ուզում եմ, որ աճի:

Աճի բնական ճանապարհով: Թե չէ նրան անդեմ ու դիմակավոր խնամողներն, իրենց նենգ նպատակների հետամուտ, արհեստական աճի միտումով կարող են հենց պարարտանյութի չափաբաժնի ավելցուկով չորացնել մեր «ապագա» ծառերից մեկը:

Ս. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Դիտարկումներ

Վանո Սիրադեղյանի հայրենի գյուղում Ռոբերտ Քոչարյանը ջախջախիչ հաղթանակ է տարել

Նոյեմբերյանի շրջանի Զորական գյուղում Ստեփան Դեմիրճյանը ստացել է 0 ձայն, իսկ գործող նախագահը՝ 518

Հայաստանի նախագահական ընտրությունների առաջին փուլի նախօրեին Նոյեմբերյանի շրջանում տարածվեց խոսակցություն, թե իր պանդխտությունից Վանո Սիրադեղյանը հատուկ ուղերձ է հղել հայրենիք՝ Կոթի գյուղ, համագյուղացիներին հորդորելով դեմ քվեարկել Ռոբերտ Քոչարյանին:

Փետրվարի 19-ին Կոթիում 1.155 ընտրողներից Ռոբերտ Քոչարյանն ստացել է 702 քվե, Ստեփան Դեմիրճյանը՝ 267: Փաստորեն, ՀՀՇ-ի աջակցությունն ստացող պրն Դեմիրճյանը ՀՀՇ նախկին նախագահի Վանո Սիրադեղյանի հայրենի գյուղում ջախջախիչ պարտություն է կրել:

Ադրբեջանին սահմանամերձ այս շրջանում ընդհանուր առմամբ ժողովուրդը վատ է ապրում: Երբ կարկուտը ծեծում է գյուղացի Սաքոյի արտը, Սաքոն մեղադրում է երկրի իշխանություններին: Իրենց պակաս ապրելու մեջ գործող իշխանություններին են մեղադրում պարապությունից աշխարհաքաղաքական վերլուծություններ կատարող գյուղացիները: Այս կողմերում կարեւոր դեր է խաղում «Վանոյի գործոնը»՝ տեղական հայրենասիրությունը: Որոշ մարդիկ ասում են, որ Ռոբերտ Քոչարյանն իրենց հայրենակցին՝ Վանո Սիրադեղյանին «թափառական դարձրեց»:

Կոթի գյուղում գործող նախագահի ստացած քվեները սենսացիոն էին: Բացառությունը մեկն է՝ Ռոբերտ Քոչարյանի թիմը լավ է աշխատել: Գործող նախագահի թիմը փայլուն է աշխատել Նոյեմբերյանի շրջանի եւս վեց գյուղերում՝ Դեղձավանում, Դեբեդավանում, Բագրատաշենում, Պտղավանում, Ջորականում եւ Բարեկամավանում:

Դեղձավանում 208 ընտրողներից 190-ը քվե են տվել Ռոբերտ Քոչարյանին, Դեբեդավանում՝ 397-ից 389-ը, Բագրատաշենում՝ 1300-ից 811-ը, Պտղավանում՝ 760-ից 334-ը, Բարեկամավանում՝ 231-ից 157-ը: Ամբողջ Հայաստանի ընտրատարածքներից ամենաարտառոցը եղել է Ջորական, նախկին Չարդախլու գյուղում: Ջորականում բնակիչները բացառապես փախստականներ են: Ընտրություններին մասնակցել է 519 քաղաքացի, որից 518-ը քվեարկել է Ռոբերտ Քոչարյանի օգտին: Քվեաթերթիկները հաշվելու ժամանակ պարզվել է, որ 519-րդ զորականցին եւս քվեարկել է գործող նախագահի օգտին, պարզապես խախտել է քվեարկության շրջանակի սահմանները, եւ քվեաթերթիկը համարվել է անվավեր: Ուշադրություն դարձնենք. պրն Քոչարյանը հաղթել է այն գյուղերում, որտեղ վերջին հինգ տարիներին մարդկանց կյանքը դրական իմաստով գրեթե չի փոխվել:

Նոյեմբերյանի շրջանի ութ գյուղերում Ռոբերտ Քոչարյանը պարտություն է կրել: Այս ութ ընտրատեղամասերում հաղթել է նախագահության թեկնածու եւ ընտրությունների երկրորդ փուլ անցած Ստեփան Դեմիրճյանը, ընդ որում երկու ընտրատարածքներում Խորհրդային Հայաստանի ղեկավար եւ համայնավար առաջնորդ Կարեն Դեմիրճյանի որդին տարել է ջախջախիչ հաղթանակ. Կողբի 3-րդ ընտրատեղամասում Քոչարյանի օգտին քվեարկել է 209, Դեմիրճյանի օգտին՝ 784 ընտրող, իսկ Բաղանիսում՝ համապատասխանաբար 95 եւ 333:

Ստեփան Դեմիրճյանը տպավորիչ հաղթանակներ է տարել նաեւ Ոսկեպար, Ոսկեւան, Արճիս, Այրում, Լճկաձոր, Դովեղ գյուղերում եւ Նոյեմբերյան քաղաքում:

Ընդհանուր առմամբ Նոյեմբերյանի շրջանում ընտրություններն անցել են հանդարտ մթնոլորտում, չեն գրանցվել ընտրակեղծիքների դեպքեր նախագահության ինը թեկնածուներից որեւէ մեկի օգտին:

Այս ամենով հանդերձ երկու գյուղերում ընտրությունների առաջին փուլի արդյունքները վերլուծության կարիք են զգում: Այսպես, Բաղանիս գյուղում Ռոբերտ Քոչարյանի անմիջական «միջամտությամբ» վերջին երկու տարիներին կատարվել են հետեւյալ աշխատանքները. ասֆալտապատվել է գյուղամիջյան ճանապարհի մի քանի կիլոմետրանոց հատվածը, լուծվել է մեկ թաղամասի խմելու ջրի խնդիրը, միջնակարգ դպրոցի սպորտդահլիճը վերանորոգվել է եւ ապահովվել գույքով: Փոքրիկ գյուղ է Բաղանիսը, վերջին մեկ տարում հանրապետության նախագահը երկու անգամ եղել է այնտեղ: Ի տարբերություն Հայաստանի հեռավոր գյուղերի, վերջին մեկ տարում բաղանիսցիների մի մասն աշխատանք է ունեցել, դրամ է մտել այս գյուղ: Արդյունքն, իրոք, «տպավորիչ» է. Քոչարյանն ստանում 95 ձայն, Դեմիրճյանը՝ 333:

Հարեւան Ջուջեւան գյուղում, որ Բաղանիսից ավելի փոքր է, Քոչարյանի օգտին քվեարկել է 166 ընտրող, Դեմիրճյանի օգտին՝ 132: Հաշվի առնելով, որ այս գյուղում հիմքից կառուցվել է դպրոց, գյուղացիների մեծ մասը ներգրավված է եղել «Լինսի» հիմնադրամի ֆինանսավորմամբ կառուցվող ճանապարհաշինական աշխատանքներում, ընդ որում համեմատաբար բարձր աշխատավարձով, Քոչարյանի հաղթանակը պարտությունից չի տարբերվում:

Ուշագրավ է եղել ընտրությունների առաջին փուլի քարոզարշավը սահմանամերձ շրջանում: Ռոբերտ Քոչարյանի թիմն աշխատել է տրամաբանության եւ բարոյական նորմերի սահմաններում. գյուղացիներին բացատրվել են գործող նախագահի աշխատանքի արդյունքները, ակնկալվող ծրագրերը, կարեւորվել են Հայաստանի կայուն վիճակը, տնտեսական առաջընթացը:

Ստեփան Դեմիրճյանի թիմը, ինչպես նաեւ նախագահի մի քանի այլ թեկնածուների նախընտրական շտաբները քարոզչության հիմքում դրել են ժողովրդի մեջ հակաքոչարյանական տրամադրություն սերմանելու մարտավարությունը, այսպես կոչված «սեւ PR»-ը:

Հանրապետության նախագահի հակաքարոզիչները նրան մեղադրում են հազար ու մի «հանցագործությունների» մեջ. իբր «Ռոբերտ Քոչարյանը սփյուռքից եկող օգնությունները բացառապես ուղարկում է Ղարաբաղ», «նա է կազմակերպել «Հոկտեմբերի 27»-ի ոճրագործությունը», «սպանել է հեռուստալրագրող Տիգրան Նաղդալյանին», «Քոչարյանը հայ չէ, այլ՝ ադրբեջանցի», «Քոչարյանն ադրբեջանական լրտես է»... Ցնդաբանությունների այս շարքը կարելի է շարունակել: Ամենավտանգավորն այն է, որ ժողովրդի մեջ սերմանվում է թշնամանք արցախահայության նկատմամբ:

Անհեթեթ եւ անպատասխանատու ասեկոսեներ են սկսել տարածվել ընտրությունների երկրորդ փուլ անցած Ստեփան Դեմիրճյանի եւ, որ առավել ցավալի է, երջանկահիշատակ Կարեն Դեմիրճյանի հասցեին:

Այսպես, բարձրաձայն, երբ Դեմիրճյանի կողմնակիցները Քոչարյանին մեղադրում են «Հոկտեմբերի 27»-ի ոճրագործությունը կազմակերպելու մեջ, Քոչարյանի համակիրները նույն համոզվածությամբ գոռում են, թե «Կարեն Դեմիրճյանը սովետների ժամանակ «գողերի» ձեռքերով սպանել է 97 մարդու»: Երբ «դեմիրճյանականը» Քոչարյանին անվանում է «դիկտատոր ասիացի», «քոչարյանականը» Ստեփան Դեմիրճյանին որակում է «անողնաշար», «մտքով տկար», «չկայացած գործարար, որն ի վիճակի չեղավ մի գործարան կառավարել»:

Մարտի 5-ին տեղի կունենա նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլը: Նոյեմբերյանի շրջանում Ռոբերտ Քոչարյանին առաջին փուլում քվե տված ընտրողները մեկ անգամ եւս ձայն կտան գործող նախագահին: Մարտականորեն են տրամադրված նաեւ Ստեփան Դեմիրճյանի համակիրները: Երրորդ տեղ զբաղեցրած Արտաշես Գեղամյանի ընտրազանգվածը դեռեւս չի կողմնորոշվել: Արամ Կարապետյանի երկրպագուներին հիասթափեցրեց «հյուսիսցի փեսացուի» սադրիչ «Փարաքարը կփակեմ, սաղիդ՝ կհավաքեմ», «մինչեւ հիմա մաս եմ թափ տալիս, ընտրվելուց հետո՝ ուրիշ բան թափ կտամ» եւ մյուս լկտի հոխորտանքները:

Ընդհանուր առմամբ, վերջին օրերին կազմակերպվող հանրահավաքները, Ստեփան Դեմիրճյանի կողքին կանգնած քաղաքական գործիչների արյուն թափելու, նստավայրը գրավելու կոչերը բացասաբար են անդրադառնում պրն Դեմիրճյանի վարկանիշի վրա:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Նոյեմբերյան

Ճիշտ կողմնորոշվելու պատասխանատվությունը

Զրույց հոգեբանի հետ

Ոչ ոք չի կարող ասել, թե ինչ ուժեր են գործում մարդկային ենթագիտակցության անճանաչելի խորքերում: Մեր էության մեջ խոր թաքնված ատավիզմը քշում է մեզ հաճախ անհայտ ուղղությամբ, արթնացնելով բնազդներ, որոնց գոյության մասին չենք էլ կասկածել: Կենսական հանգամանքներով պայմանավորված դրանք երբեւէ չեն էլ ի հայտ գալիս, բայց երբ միջավայրը կա, ծաղկում են անողոքաբար: Առավել անկանխատեսելի է, երբ հույզերը բացասական են եւ ղեկավարում են մի հսկա զանգվածի: Հոգեբանների համոզմամբ, մեկ մարդու կամ փոքրիկ մի խմբի դժվար է մղել այնպիսի գործողությունների, որոնք նրանք չեն ցանկանում: Իսկ երբ քո առջեւ խուռն բազմություն է, կարող ես ուղղորդել ցանկացած հունով: Այդ բազմությունը, որ տվյալ պահին որպես հասարակություն ներկայանալու հավակնությամբ է հանդես գալիս, շատ հաճախ հեռու է իր իրական համոզմունքներից եւ ղեկավարվում է համընդհանուր ներշնչվածության մղումով: Մարդը պատրաստ է հրաժարվել իր սկզբունքից մեծամասնության կողքին լինելու եւ աննպաստ վիճակում չհայտնվելու համար: Իրադարձությունների կիզակետում հայտնված բազմությունն էլ հակված է հիմքում խեղդելու նրա՝ հոսից հետ մնալու ամենափոքր ցանկությունն իսկ:

Հոգեբանական ընդարմացումից դուրս եկած հասարակության մի մեծ հատված հայտնվել է մյուս, հակադիր բեւեռում. 116 կուսակցությունների առկայության պայմաններում ժողովուրդը երբեք էլ քաղաքական ակտիվ դիրքորոշումներով աչքի չի ընկել: Միշտ էլ կենսունակ է եղել անհեթեթ այս իրավիճակը՝ սոցիալական հոգսերի ծանրության տակ ճզմված մարդկանց անտարբեր հայացքի առաջ կուսակցությունների մասնատված մյուս խումբը կռիվ է տալիս իշխանական սանդղակներով վեր մագլցելու համար: Իսկ ժողովրդին հազվադեպ է հիշում, այս պահերին միայն, իբրեւ հզոր գործիք իր նկրտումները իրականացնելու համար: Իհարկե, մարդիկ այնքան հիմար չեն, որ մինչեւ վերջ հավատան նրանց: Պարզապես տեւական ժամանակ անուշադրության մատնված նրանց ինքնասիրությունը շոյվում է համակրանքի ու սիրո այս անսպասելի դրսեւորումներից: Վարքաձեւի ինչպիսի՞ արտահայտություններ են բնորոշ մարդկային մեծ խմբերին ու կուսակցություններին, ինչպես այսօր հանրահավաքների մասնակից բազմությունն է: Թեմայի առթիվ խնդրեցինք պարզաբանումներ անել հոգեբանական գիտությունների թեկնածու Ռուբեն Աղուզումցյանին:

– Մարդկային փոքր խմբերի հոգեբանական առանձնահատկությունները եւ նրանց վարքաձեւն ավելի կանխատեսելի են, որովհետեւ փոքր խմբերի կառուցվածքը՝ միջանձնային հարաբերությունների առումով, ավելի հստակ է: Մեծ խմբերի հոգեբանական մեխանիզմները դժվար է միանգամից կանխագուշակել, ինչքան մեծ է խումբը, այնքան նկատելի է մեկը մյուսի վրա ազդեցության մեխանիզմի գործունեությունը: Քանի որ մարդը սոցիալական էակ է, նրա վարքի մեջ միշտ ներկա են ուրիշների վարքի գնահատումն ու դրա հետ հաշվի նստելը: Այս առումով շատ կարեւոր է, որ մարդկանց իրոք բանականությունը կառավարի, որպեսզի նրանք ոչ թե անկանխատեսելի, այլ նպատակասլաց վարք դրսեւորեն: Հակառակ դեպքում ի հայտ է գալիս ամբոխի գաղափարը, իսկ նրան կառավարելը շատ դժվար է:

– Իսկ ի՞նչ է ամբոխը, մի՞շտ կարելի է մարդկային մեծ կուտակումներին ամբոխ անվանել:

– Այս բառի նկատմամբ շատ հաճախ ոչ մասնագիտական մոտեցում է հանդես բերվում: Որպես հոգեբանական հասկացություն այն բացասական երեւույթ չէ, ուղղակի կարող է բացասական վարքաձեւ ունենալ: Բայց ամբոխին կարելի է ուղղել նաեւ լավ վարքաձեւի, ուղղակի ամբոխի մեջ բանականությունն ավելի թուլանում է եւ ուժեղանում է միջանձնային փոխհարաբերությունների ազդեցությունը: Եվ հանկարծ կարող է լինել սադրանք:

– Իսկ հույզերի կուտակումը կարո՞ղ է հանգել զանգվածային էքստազի:

– Կարող է, այո, որովհետեւ մի փոքր կայծ, եւ լարված մթնոլորտի լիցքաթափումը այդ կայծի ուղղությամբ կարող է ընթանալ: Ընդհանրապես մեր ժողովուրդը լարված վիճակում է, որովհետեւ գրեթե 15 տարի բավականին ծանր կյանքով է ապրում: Բացի այդ, ընտրությունները եւս շատ սրտին մոտ է ընդունում: Մեր ազգային բնավորության մեջ առկա ծայրահեղությունը դրսեւորվում է նաեւ քաղաքական կյանքում, որը շատ վնասակար է: Ցավոք, մեր ժողովրդի քաղաքական կուլտուրան, վարքաձեւը բարձր մակարդակով աչքի չեն ընկնում: Այս առումով, իրավիճակը տարբեր ուժերի կողմից, տարբեր ուղղություններով կարող է օգտագործվել: Ինձ թվում է ամենակարեւոր հարցն այն է, որ լինելով խելամիտ ազգ (ինչի հաշվին գոյատեւել ենք), կարողանանք ճիշտ կողմնորոշվել եւ ինքնուրույն որոշում ընդունել, այլ ոչ՝ կողմերից մեկի ազդեցության տակ: Դա է պատասխանատվության երաշխիքը, որ եթե ես եմ որոշել, ուրեմն ես էլ եմ պատասխանատու: Այսօր ոչ ոք պատասխանատվություն չի զգում:

– Արդյոք մարդկային մեծ խմբերը հեշտությա՞մբ են տրվում ինքնախաբեության: Ոչ ոք չի երաշխավորում ընտրությունների ընթացքում ընտրազանգվածի գլխին հեղեղի պես թափված խոստումների ստուգությունը:

– Կարելի է երկար ժամանակ խաբել քիչ քանակով մարդկանց, կարելի է մեծաթիվ մարդկանց կարճ ժամանակ խաբել, բայց մեծաթիվ մարդկանց երկար ժամանակ խաբելն անհնար է: Ինձ թվում է, որ այս պահին գործում է ոչ թե խաբեության տրվելու, այլ կողմնորոշվելու դժվարության գործոնը: Վերջին 15 տարին շատ հագեցած ու հակասական էր, շատ բան տեսանք: Մենք հայերս, մտածողությամբ նաեւ պրագմատիկ ենք, կարող ենք ձեւացնել, թե հավատում ենք, բայց իրականում այդպես չէ: Մենք փաստերը ստուգում ենք մեր փորձառության միջոցով, իսկ վերջին տասնամյակում փորձառություն ձեռք բերեցինք ոչ թե մեկ, այլ բազմաթիվ հակասական հարցերում եւ ուղղություններով: Դա էլ որոշում ընդունելու, կողմնորոշվելու անորոշության հիմնական պատճառներից է:

Մենք դեռ պիտի սովորենք միասնության, միասնությունը սովորելու երեւույթ է: Միասնություն ապրել ենք այն ժամանակ, երբ շատ բարդ խնդիրներ են եղել՝ 1988 թ., Ղարաբաղը: Մնացած ժամանակ, երբ խնդիրներն այդչափ լարվածություն չեն առաջացնում, մարդիկ հայտնվում են ազդեցությունների տակ, մասնատվում:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Բուշը ներկայացրեց Իրաքի վերաբերյալ իր քաղաքական ծրագիրը

ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը ելույթ է ունեցել Արդյունաբերության ամերիկյան ինստիտուտում, ներկայացնելով Իրաքի պատերազմի անհրաժեշտության նոր հիմնավորում։ Ֆրանսպրեսը մեջբերում է Բուշի այն խոսքերը, թե «Իրաքում նոր վարչակարգի հաստատումը ներշնչման բացառիկ օրինակ կլիներ տարածաշրջանի մյուս երկրների համար»։

Ըստ Բուշի, Սադդամ Հուսեյնից բխող «անմիջական եւ հարաճուն վտանգի վերացումը» կնպաստի Մերձավոր Արեւելքում կայուն խաղաղության հաստատմանը եւ արաբական աշխարհում ժողովրդավարության տարածմանը։ Նախագահն ընդգծել է, որ Իրաքի հետպատերազմյան վերականգնումը կպահանջի բազմաթիվ երկրների, այդ թվում ԱՄՆ-ի մասնակցությունը։

Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունն առանձնացնում է Բուշի այն արտահայտությունը, թե ԱՄՆ-ը մտադիր չէ սահմանել Իրաքի ապագա կառավարության կառուցվածքն ու լիազորությունները։ «Այդ ընտրությունը կատարելու է Իրաքի ժողովուրդը։ Մենք պետք է միայն վստահ լինենք, որ ներկայիս բռնատերին չի փոխարինի մեկ ուրիշ բռնատեր»։

Ինչ վերաբերում է Իրաքում ամերիկյան ուժերի անմիջական ներկայությանը, ապա, ըստ Բուշի, «դրանք կմնան այնքան, որքան հարկ լինի, եւ ոչ մի օր ավելի»։ Սակայն, ինչպես նշում է Ասոշիեյթեդ պրեսի թղթակիցը, Բուշի պնդումներն այնքան էլ համոզիչ չեն հնչում։ Խոսքը մասնավորապես այն պնդման մասին է, թե Սադդամ Հուսեյնի պարտությունը եւ ժողովրդավարական վերափոխումներն «ազատագրական շարժման ոգեշնչող օրինակ կծառայեն տարածաշրջանի արաբական երկրների համար»։ Իրականում ոչ Բուշը, ոչ էլ նրա խորհրդականները չեն կարողանում բացատրել, թե 90-ականների սկզբներին Հուսեյնի պարտությունն ինչու չհանգեցրեց բարելավումների։

Միաժամանակ Եվրոպայում շարունակվում են Իրաքի պատերազմի կողմնակիցների եւ հակառակորդների բանավեճերը։ Մոսկվայում Գերմանիայի կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերի հետ բանակցելուց հետո ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը վերահաստատել է այն դիրքորոշումը, թե Ռուսաստանը մերժում է Իրաքի դեմ ուժի գործադրում թույլատրող նոր բանաձեւի ընդունումը։ «Մենք պատրաստ ենք իրավիճակը հարթել խաղաղ միջոցներով եւ համոզվել, որ Իրաքը կատարում է ՄԱԿ-ի բանաձեւերը», ասել է Պուտինը, միաժամանակ խոստովանելով, որ Բաղդադի վրա ԱՄՆ-ի գործադրած ճնշումն «օգտակար է»։

Ըստ Ֆրանսպրեսի, Մեծ Բրիտանիան առաջվա պես կողմ է պատերազմին, իսկ Ֆրանսիան դեմ է։ Ֆրանսիայի արտգործնախարար Դոմինիկ դը Վիլպենի կարծիքով, Անվտանգության խորհրդում ուժերի ներկայիս դասավորությունը թույլ չի տա ընդունել պատերազմ թույլատրող բանաձեւը։ ՄԱԿ-ի տեսուչների խմբի ղեկավար Հանս Բլիքսն այսօր ԱԽ-ին զեկուցագիր կներկայացնի Իրաքում տեսչական ստուգումների ընթացքի վերաբերյալ։

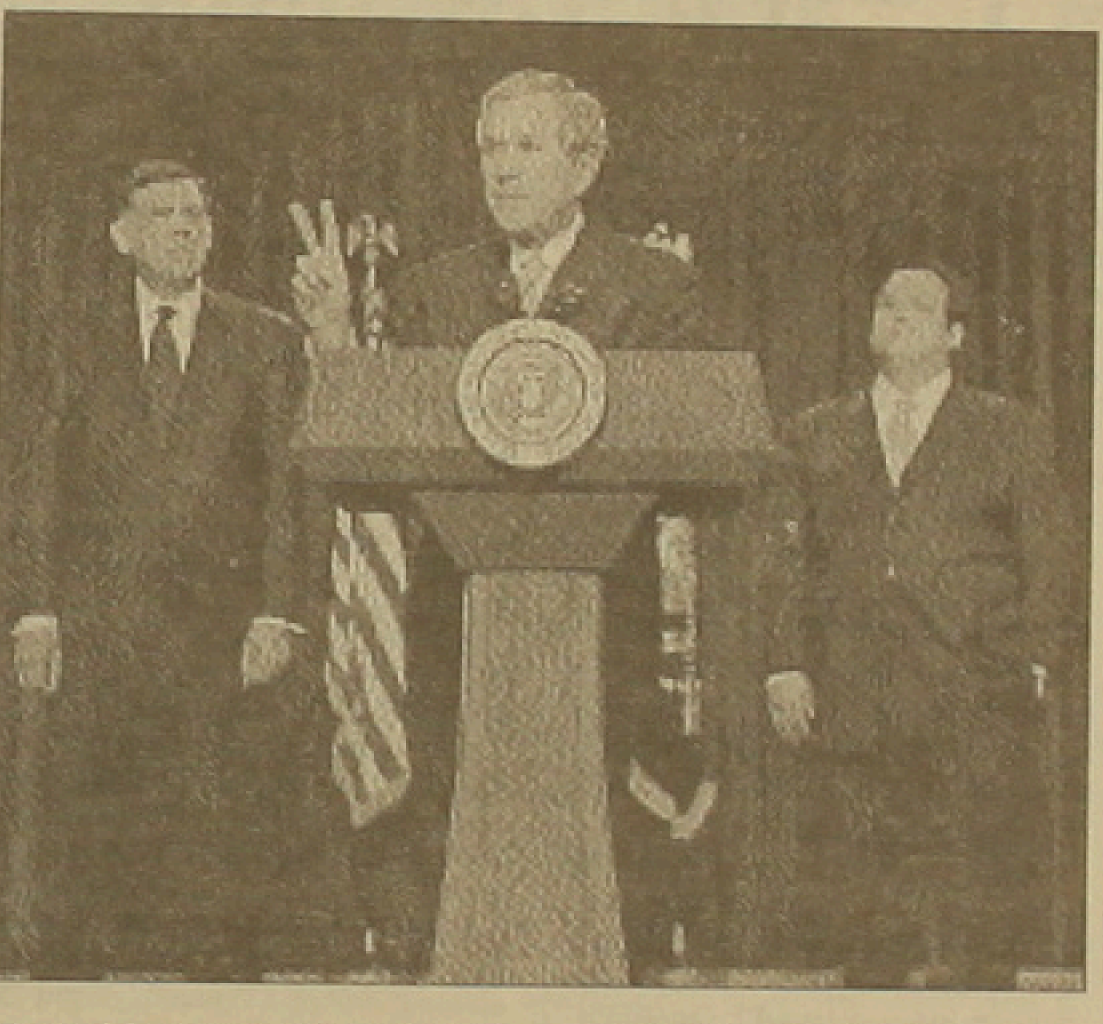

Թուրքիան փակել է Իրաքի սահմանը

Ինչպես հաղորդում է BBC գործակալությունը, Թուրքիան դադարեցրել է տրանսպորտային երթեւեկությունն Իրաքի հետ իր սահմանում։ Թուրք-իրաքյան սահմանագծում ապրանքների տեղափոխությունը դադարեցվել է։ Իրաքի տարածքում գտնվող թուրքական բոլոր ավտոցիստեռնները, որոնցով բերվում է Թուրքիա ներմուծվող նավթի 10 տոկոսը, անհապաղ վերադառնալու հրահանգ են ստացել։

«Ազգը» երեկ տեղեկացրեց, որ Բաղդադում Թուրքիայի դեսպան Օսման Պաքսյուտը եւ այլ դիվանագետներ արդեն վերադարձել են հայրենիք։ Ամեն ինչ վկայում է, որ Թուրքիան պատրաստվում է մասնակցել Իրաքի մոտալուտ պատերազմին։ Արդեն Թուրքիայի հարավարեւելյան շրջաններ է բերվում ՆԱՏՕ-ի ուղարկած ռազմական տեխնիկան։ Միջերկրական ծովի հյուսիս-արեւմուտքում գտնվող Իսկենդերունի նավահանգստի մոտակայքում վերջին օրերին նավարկում են ամերիկյան ռազմահանդերձանքով բեռնված ռազմանավեր, որոնցում կան նաեւ ամերիկացի զինծառայողներ։ Նավերը Թուրքիայի խորհրդարանի թույլտվությանն են սպասում նավահանգիստ մտնելու համար։

ԿԺԴՀ-ն վերագործարկել է իր միջուկային ռեակտորը

ԿԺԴՀ-ն չորեքշաբթի օրը վերագործարկել է Յոնբյոնում (Փենյանից 100 կմ հեռու) գտնվող միջուկային ռեակտորը։ Այդ մասին Ռոյթեր գործակալության թղթակցին հայտնել է ԱՄՆ վարչակազմի ներկայացուցիչը։

Խոսքը 5 մեգավատ հզորությամբ փորձարարական ռեակտորի մասին է, որը 1994 թ. կանգնեցվել էր ըստ ԱՄՆ-ի հետ ձեռք բերված համաձայնության։ Ամերիկացիները խոստացել էին փոխարենը մինչեւ 2003 թ. կառուցել նոր ԱԷԿ, բայց չեն կատարել իրենց խոստումը։

Յոնբյոնի ռեակտորի վերագործարկման փաստն արձանագրել է ամերիկյան արբանյակներից մեկը, որը «տաք ծուխ» է գրանցել ռեակտորի վերեւում։ Ավելի ուշ ինֆրակարմիր սենսորները հաստատել են, որ ատոմային կայանքն սկսել է ջերմություն տարածել։

ԱՄՆ-ի հետ հարաբերությունների սրման պայմաններում անցյալ տարեվերջին ԿԺԴՀ-ն հայտարարել էր, թե էներգետիկ կարիքների համար մտադիր է վերսկսել իր ընդհատված միջուկային ծրագրի իրականացումը։ Ապա Փենյանը հայտարարել էր միջուկային զենքի չտարածման պայմանագրից դուրս գալու մասին եւ ԿԺԴՀ-ից արտաքսել էր Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալության տեսուչներին։

Առայժմ ԱՄՆ վարչակազմը չունի վկայություններ, թե ռեակտորի վերագործարկումից բացի ԿԺԴՀ-ն վերամշակում է 8000 բանեցված վառելիքային կաղապարաձողերը, որոնցից կարելի է ռազմական պլուտոնիում ստանալ։ Ամերիկացի մի շարք փորձագետների կարծիքով, Յոնբյոնի ռեակտորի արտադրած էներգիայի քանակությունն էական չէ ԿԺԴՀ էլեկտրամատակարարման համար, ուստի երկյուղներ կան, թե ռեակտորը կարող է ծառայեցվել միջուկային ռումբերի պատրաստմանը։

Երեկ Ճապոնիան «խոր ափսոսանք» արտահայտեց հյուսիսկորեական միջուկային ռեակտորի վերագործարկման կապակցությամբ։ Ճապոնիայի կառավարության գլխավոր քարտուղար Յասուո Ֆուկուդան հայտարարեց, որ իր կառավարությունը կոչ է անում «ամեն ինչ վերադարձնել նախկին վիճակին»։

Սաուդյան Արաբիան արտաքսում է օտարերկրացի ուխտավորներին

Սաուդյան Արաբիայի ՆԳՆ անձնագրերի վարչությունը հանդես է եկել հայտարարությամբ, որով Մեքքա ուխտագնացության եկած օտարերկրացի հյուրերին հորդորել է հեռանալ թագավորության տարածքից։ Վարչությունը նախազգուշացրել է, որ ժամկետանց այցագրերով Սաուդյան Արաբիայում մնացող օտարերկրացիները կպատժվեն 10-100 հազար ռեալ (2,7-27 հազար դոլար) տուգանքով եւ մինչեւ 6 ամիս բանտարկությամբ։

ՌԻԱ գործակալության տվյալներով, այս տարի ուխտագնացությանը մասնակցել են ռեկորդային թվով ուխտավորներ՝ 1 մլն 310 հազար մարդ աշխարհի 170 երկրներից։ Ուխտագնացության մասնակիցներին տրվում է հատուկ՝ մեկամյա այցագիր։ Սակայն ուխտավորներից շատերը ժամկետի ավարտից հետո էլ շարունակում են մնալ թագավորությունում։

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ Սաուդյան Արաբիայում ձերբակալվել են 7 անձինք, որոնց կասկածում են «Ալ Ղաիդայի» անդամ լինելու մեջ։ Այդ մասին հայտարարել է ներքգործնախարար Նաիֆ բեն Աբդելազիզը։ Նրա խոսքերով, բոլորն էլ զինված են եղել եւ ձերբակալվել են մի քանի օր առաջ։ Բոլոր ձերբակալվածները Սաուդյան Արաբիայի քաղաքացիներ են։ Ի դեպ, ներկայումս Գուանտանամոյի ամերիկյան ռազմածովային բազայում պահվում են Աֆղանստանում գերի ընկած 120 սաուդցիներ։

ՆԻԿՈՍԻԱ

ՄԱԿ-ը վճռական է՝ լուծելու Կիպրոսի խնդիրը

Նիկոսիայից մեր հատուկ թղթակից **Ջորջ Տեր-Պարթողը** հաղորդում է, որ Անկարայում եւ Աթենքում բանակցելուց հետո ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Քոֆի Անանը չորեքշաբթի օրը Կիպրոս է ժամանել այն վճռականությամբ, որ այս անգամ լուծում կգտնի կղզու քաղաքական խնդրին։ Վերջնագիրը նա Աթենքում է ներկայացրել, ասելով, որ այս մի հնարավորության բաց թողնման պարագայում հայտնի չէ, թե կողմերին երբ կընձեռվի մեկ այլ հնարավորություն։ Նա նշել է, որ առանց այդ էլ մեկ շաբաթով հետաձգել է (փետրվարի 28-ից մինչեւ մարտի 7-ը) ՄԱԿ-ի բանաձեւի վերաբերյալ համաձայնության գալու ժամկետը, հիշեցնելով, որ սա երրորդ վերամշակված բանաձեւն է, որ ինքն առաջարկում է։

Եթե համաձայնությունը կայանա, կողմերին հավելյալ ժամկետ է տրվելու մարտի 30-ին հանրաքվեներ անցկացնելու իրենց տարածքներում, որպեսզի հետագայում հնարավոր լինի Կիպրոսի մուտքը Եվրամիություն ապրիլի 16-ին որպես միացյալ հանրապետություն։

Ինչպես երեւում է, ՄԱԿ-ն այս անգամ շատ լուրջ է տրամադրված։ Անանն առանձին բանակցել է ինչպես Կիպրոսի նախկին նախագահ Գլաֆկոս Քլերիդեսի, այնպես էլ նորընտիր նախագահ Թասոս Պապադոպուլոսի, Հունաստանի վարչապետ Կոստաս Սիմիտիսի եւ թուրքական կողմի առաջնորդ Ռաուֆ Դենքթաշի հետ։ Անանը նաեւ հանդիպել է երկու կողմերի քաղաքական կուսակցությունների առաջնորդների հետ։

Կղզու հունական կողմի կարծիքով, նշված ժամկետը նույնիսկ ցանկության դեպքում չափազանց սեղմ է հնարավոր համաձայնության հասնելու համար։ Անկարայում թուրք նորահայտ հերոս Թայիփ Էրդողանը ողջունել է Անանի բանաձեւի երրորդ տարբերակը՝ մարտահրավեր նետելով Դենքթաշին, որը համարում է, որ դրանով ՄԱԿ-ը հունական կողմին տորթ է մատուցում, մինչ թուրքական կողմին առաջարկում է արախիս։

Մյուս կողմից՝ Մեծ Բրիտանիան ցնցող հայտարարությամբ է հանդես եկել, համաձայն որի ինքը պատրաստ է հարավում գտնվող իր ռազմական բազաների տարածքի մոտավորապես կեսը զիջել կողմերին՝ հանուն խաղաղության հաստատման։ Դա այն տարածքն է, որ Բրիտանիան կղզու 1960 թ. անկախացումից հետո իրեն էր վերապահել որպես անկախ, ինքնիշխան գոտի։ Այժմ նոր առաջարկով, որը զարմանք է պատճառել շատ փորձառու դիվանագետների եւ հաստատվել Բրիտանիայի հատուկ բանագնաց լորդ Դեյվիդ Հաննայի կողմից, 45 քառ. մղոն տարածքի 90 տոկոսն անցնելու է հունական, իսկ 10 տոկոսը՝ թուրքական կողմին։ Բայց բրիտանական կողմը հստակեցրել է, որ առաջարկն ի զորու կլինի միայն այն դեպքում, երբ կողմերը համաձայնության հասնեն։ Տեր-Պարթողի հաղորդագրությունն ավելացնում է, որ բրիտանական այդ տարածքի մաս է կազմում Ակրոտիրին, որը Միացյալ Թագավորությունից դուրս բրիտանական ամենամեծ ավիաբազան է։ Օգտագործվել է Ծոցի պատերազմի օրերին եւ վերջերս արդիականացվել է Իրաքի դեմ նոր պատերազմին մասնակցելու նպատակով։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

AidsVax պատվաստանյութը լիովին չի պաշտպանում ԴԱՎ-ից

Կալիֆոռնիայի VaxGen կենսատեխնիկական ընկերությունը վերջին 4 տարիներին անցկացնում էր ԴԱՎ-ի դեմ իր ստեղծած պատվաստանյութի կլինիկական փորձարկումների վերջնական փուլը։ Այն ցույց տվեց, որ AidsVax նոր պատվաստանյութը չի ապահովում ԴԱՎ-ից մարդու օրգանիզմի 100 տոկոսանոց պաշտպանություն։

Փորձարկումներին մասնակցում էին ԱՄՆ-ի, Կանադայի, Հոլանդիայի եւ Պուերտո Ռիկոյի 5 հազարից ավելի կամավորներ, որոնք ԴԱՎ-ով հիվանդների հետ շփվելու հետեւանքով ենթակա էին վարակման մեծ վտանգի։

Լոնդոնի «Գարդիան» թերթի տվյալներով, նոր դեղամիջոցն առավել արդյունավետ է եղել սեւամորթների խմբում (314 մարդ), որտեղ արձանագրվել է վարակման 13 դեպք. կամավորների 78 տոկոսը զերծ է մնացել վարակումից։ Մյուս էթնիկական խմբերը նվազ ընկալունակ են եղել նոր պատվաստուկի նկատմամբ։

Աշխարհում կա 42 մլն դավակիր, այդ թվում 30 մլն՝ Սահարայից հարավ ընկած աֆրիկյան երկրներում։ Վարակակիրների թիվը սրընթաց աճում է. միայն անցյալ տարի արձանագրվել է 5 մլն նոր վարակակիր։

VaxGen ընկերության խնդիրն էր պատվաստանյութ ստեղծել ԱՄՆ-ում եւ Եվրոպայում գերիշխող B տիպի վարակի դեմ։ Աֆրիկյան երկրներում առավել տարածված են A եւ C տեսակի վարակները։

VaxGen-ը մտադիր է արտոնագիր ստանալ պատվաստանյութը բնակչության այն խմբերին մատակարարելու համար, որոնք առավել ընկալունակ են դրա նկատմամբ։ Խոսքն աֆրոամերիկացիների եւ Հյուսիսային Ամերիկայի էթնիկական այլ փոքրամասնությունների մասին է, բացառությամբ լատինաամերիկացիների։ Սակայն ընկերության ներկայացուցիչները չեն բացառում, որ դեղորայքի արտոնագրեր տվող ԱՄՆ սննդամթերքի եւ դեղորայքի վերահսկման վարչությունը կարող է պահանջել հետազոտությունների շարունակում։

Սեւամորթների եւ սպիտակամորթների տարբեր խմբերում արձանագրված արդյունքների այսքան մեծ տարբերությունը կարող է պայմանավորված լինել այնպիսի գործոններով, ինչպիսիք են վարքագիծը, աշխարհագրական դիրքը, տարիքը եւ սեռը։ Այս կարծիքն է արտահայտում VaxGen ընկերության հետազոտությունների ու զարգացման բաժնի փոխնախագահ Ֆիլիպ Բերմանը, որը պատվաստանյութի հեղինակն է։ Նա հակված է լավատեսորեն նայելու հետազոտության արդյունքներին։ «Առաջին անգամ մենք կարող ենք հենվել կոնկրետ թվերի վրա եւ ենթադրել, որ պատվաստանյութը կխոչընդոտի մարդու օրգանիզմում ԴԱՎ-ի վարակի տարածմանը», նշում է նա։

Հուսալով գտնել AidsVax պատվաստանյութի կատարելագործման եղանակներ, VaxGen-ը մտադիր է իրականացնել արդյունքների հավելյալ մանրակրկիտ վերլուծություն։ Գիտնականները գտնում են, որ հետազոտությունների շարունակումը կարող է հանգեցնել ԴԱՎ-ի «աֆրիկյան» C տեսակին հակազդող պատվաստանյութի ստեղծմանը։

ԴԱՎ-ի կանխարգելմանն ուղղված հետազոտությունների ասպարեզում առաջընթացը դժվարանում է բավարար ֆինանսավորման բացակայության պատճառով։ Հակադավային պատվաստանյութի մշակման ծախսերը կազմում են առողջապահության եւ դեղագործական հետազոտությունների բյուջեի ավելի նվազ քան 1 տոկոսը։

AidsVax պատվաստանյութը հիմնված է gp120 գլիկոպրոտեինի վրա, որը փոխգործակցում է բջիջների հետ եւ շաղկապում T-բջիջների մակերեւութային ռեցեպտորները։ Այն մարդու իմունային համակարգին դրդում է արտադրել ԴԱՎ-ի վարակի դեմ պայքարող հակամարմիններ։

Գ. Ռ.

Մշակույթ

Ամեն ինչ նրա մեջ մասնում է Հերոսին

Գարեգին Նժդեհ. «Գրական երկեր»

Հայ ազգային-ազատագրական մտքի զարգացման պատմության մեջ իր անուրանալի դերն ունի Գարեգին Նժդեհը: Ցայսօր նրա կենսագրության համակողմանի ուսումնասիրությունը չունենք, ուստի դժվար է ամբողջական կարծիք կազմել այս մեծ մարդու մասին: Այս իմաստով անչափ կարեւոր իրադարձություն կարելի է համարել «Նախիջեւան» հրատարակչության նախաձեռնությամբ ու ջանքերով տպագրված Գարեգին Նժդեհի գրական երկերը: Բժիշկ եւ հասարակական գործիչ Մկրտիչ (Սերժ) Մկրտչյանի ծախսերով տպագրված գրքի տեքստը պատրաստել, առաջաբանը եւ ծանոթագրությունները գրել է Բախշիար Հովակիմյանը, խմբագիրն է Ռաֆայել Համբարձումյանը:

Հայ ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ, հայդուկապետ Քեռու (Արշակ Գալֆայան) մահվան առիթով գրած եւ Երեւանի «Աշխատանք» թերթի 1916 թվականի մայիսի 28-ի համարում տպագրած մանրապատումում Գարեգին Նժդեհը գրում է. «Ամէն ինչ, ամէն ինչ նրա մէջ մասնում էր Հերոսին: Տաք կարեկցութիւն դէպի իրաւազուրկն ու թոյլը, ֆանատիկ սէր դէպի իր ցեղն ու գուրգուրած ազատութիւնը, բիբլիական աշխատասիրութիւն ու համեստութիւն, վտանգի ու մահուան բացարձակ անգիտացում, ռազմական անսահման էնտուզիազմ- ահա Հերոսը, ահա Քեռին...»: Ո՞ւմ մասին է ասում Գարեգին Նժդեհը՝ Քեռո՞ւ: Սակայն այս նույն խոսքերը որոշակի հավելումով կարելի է ասել հենց իր՝ այս գրության հեղինակի մասին, որի կենսագրությունն այն բացառիկ օրինակներից է, որ կարելի է դարձնել որպես դասագիրք հայ մարդու ճշմարիտ դաստիարակության համար:

Վերջին տասը տարիների ընթացքում մենք ասես հայտնագործեցինք Գարեգին Նժդեհի առասպելը, հայտնագործեցինք ճշմարտությունը: «Նախիջեւան» հրատարակչության տպագրած այս գիրքը մեզ ծանոթացրեց նաեւ գեղագետին: Շատ քիչ բան էր մեզ հայտնի Նժդեհի գրական գործունեության մասին, հատ ու կենտ փաստեր: 1906 թվականի հոկտեմբերի 15-ին մորը եւ եղբորը Սոֆիայից գրած նամակում նա հայտնել է, որ «շուտով լոյս պիտի տեսնեն իմ բանաստեղծութիւնները, թւով 70, որոնց մի զգալի մասը գրել եմ Սոֆիայի ազատ մթնոլորտում» (տես «Նախիջեւան» պարբերաթերթ, Երեւան 2001, թիվ 20, էջ 4): Սա այն ժամանակն է, երբ Նժդեհը սովորում էր Սոֆիայի սպայական դպրոցում: Դժվար է ասել՝ այդ գիրքը լույս տեսե՞լ է, թե ոչ: Սակայն պահպանվել է երկու բանաստեղծություն՝ այդ ժամանակից քիչ անց մորը եւ եղբորը, ինչպես նաեւ հարսնացուին՝ Էփեմիային գրած անթվակիր նամակներում: Բնագրերը չեն պահպանվել: ժամանակին բռնագրավվելով դատաքննչական մարմինների կողմից՝ դատական գործում մնացել են դրանց միայն ռուսերեն թարգմանությունները: Այդ նամակները եւ նրանցում պահպանված երկու արձակ բանաստեղծությունը հայերենի է վերածել Նժդեհի քրոջ թոռը՝ Արմեն Բաբայանը, ըստ որում՝ հեղինակի ոճին շատ հարազատ:

Մեծածավալ աշխատանք է կատարել Բախշիար Հովակիմյանը՝ Գարեգին Նժդեհի գրական ժառանգությունը համեմատաբար ամբողջական ներկայացնելու համար: Տասնամյակներ շարունակ զբաղվելով հայ հեղինակների ծածկանունների վերծանմամբ, «Խաթաբալա» սատիրական հանդեսի 1915 թվականի առաջին համարներում Բախշիար Հովակիմյանը հանդիպել է Գ. Դարդունի, փակագծում Նժդեհի ստորագրությունը: Այս որոնումների ժամանակ բացահայտվել են նրա եւս երկու ծածկանուն՝ Գ. Դ. եւ Գար. Նժդեհ, որոնք դրված են նրա չափածո եւ արձակ բանաստեղծությունների տակ:

1910-1918 թթ. Այսրկովկասի հայկական տարբեր մամուլում («Ընկեր», «Խաթաբալա», «Հորիզոն», «Պատանի» (լույս են տեսել Թիֆլիսում), «Արեգ» (Բաքու), «Աշխատանք», «Զանգ» (Երեւան), «Ժայռ» (Ալեքսանդրոպոլ)) տպագրված են Գարեգին Նժդեհի գրական ստեղծագործությունները: Ձեռագրերից չորս արձակ բանաստեղծություն պահվում է Ե. Չարենցի անվան

գրականության եւ արվեստի թանգարանում:

Բացի վերոնշյալ գրական ծածկանուններից Գարեգին Նժդեհը ստորագրել է «Դարդունի» անվամբ, որի բացատրությունը գտնում ենք 1907 թվականի հուլիսին մորն ու եղբորը Սոֆիայից գրած նամակում. «Սիրելի մայր, որքա՞ն ուրախ եմ, որ դու ինձ այսքան տխուր ու տրտում ես ծնել: Ինձ կնքած քահանան շատ է սխալվել, որ անունս «Դարդունի» չի դրել («Նախիջեւան», 2001, թիվ 20):

Նժդեհի գրական նախասիրությունը նախ եղել է չափածոն, որից հետո անցել է արձակ բանաստեղծության: Նա գրել է նաեւ ճառեր, մահախոսականներ եւ այլ բնույթի գործեր, որոնց գեղարվեստական արժանիքներն անուրանալի են: Եթե չափածոյից արձակին անցնելու պարագան ուրիշների դեպքում գուցե դժվար լիներ բացատրել, ապա Նժդեհի համար կարճ պատասխան ունի. ազատատենչ ոգին ոչ մի կապանքի չի կարող ենթարկվել, անգամ՝ բանաստեղծական: «Խաթաբալայի» 1911-ի թիվ 42-ում Studiosus ստորագրությամբ տպագրված բանաստեղծությունը այս խոսքերի վկայությունն է: Նժդեհի կարծիքով սուլթանը կարող է հաշտվել իր նոր դրության հետ, եթե անգամ նրան զրկես թագից ու գահից, իշխելու իրավունքից, պոետը կարող է իր համար նոր զբաղմունք գտնել, անգամ զբաղվել չարչիությամբ, եթե նրան զրկես գրչից ու քնարից, գրելու եւ երգելու իրավունքից: «Բայց փորձեցէք զրկել Արծուին լեռների էն ազատ բարձրից եւ նա՝ ազատութեան ու հպարտութեան էն խենթ սիրահարը յաւէտ կփակէ աչքերը...»:

Ազատության եւ հպարտության զգացում. ահա Գարեգին Նժդեհի համոզմամբ մարդկային բնավորության կարեւորագույն հատկանիշները: Այսպես է նա պատկերացնում նաեւ իր սիրած էակին, որի անունը չի ուզում տալ նույն «Խաթաբալայում» տպագրված «Չէ, չէ...» արձակ բանաստեղծությունում. «Չէ, չէ. ես չեմ տայ նրա անունը: Իսկ եթէ կուզէք իմանալ, թէ որքան աստուածային է իմ սիրածը՝ վերցրէք Պրոմեթէյի հպարտութիւնը, Արծուի ազատասիրութիւնը, աւելացրէք Իրանի սիրանւէր Լեյլիի սիրտը, եւ կստացւի Նա՝ երազներիս էն արեւ թագուհին...»:

Գարեգին Նժդեհի կենսագրության նոր փաստերի ու դրվագների ենք ծանոթանում կարդալով այս գիրքը: Ահա եւս մեկ հետաքրքրական տեղեկություն:

Դեռեւս 1914 թվականին արդեն ստեղծվում է Գարեգին Նժդեհի գրական կերպավորումը: Այդ ժամանակ նկարիչ եւ թատերական գործիչ Գարեգին Երիցյանը գրում է կամավորների գործունեությունը պատկերող «Մոտ է գարունը» թատերախաղը, որը պատկերում է հայ եւ բուլղար ժողովուրդների պայքարը թուրքական բռնակալության դեմ: Սա մեզ հայտնի առաջին պիեսն է, որտեղ իբրեւ գործող անձ ներկայացված է Նժդեհը: Պիեսն առաջին անգամ բեմադրել է Արմեն Արմենյանը Բաքվում, 1914 թվականի դեկտեմբերի 13-ին: Ներկայացմանը մասնակցել են Վահրամ Փափազյանը, Մկրտիչ Թաշճյանը, Հովհաննես Ստեփանյանը, Արուս Ոսկանյանը, Օլգա Գուլազյանը եւ ուրիշներ: Նժդեհի դերակատարը եղել է Միքայել Ալիխանյանը: 1915 թվականի փետրվարին պիեսի հեղինակի ղեկավարությամբ դերասանական խումբը կամավորների համար այն ներկայացրել է Երեւանում, Ալեքսանդրոպոլում, Կարսում: Այս անգամ ներկայացմանը մասնակցել են Հովհաննես Աբելյանը, Գրիգոր Ավետյանը, Հարություն Բերոյանը, Ժասմենը եւ ուրիշներ:

Իսկապես կարեւոր գործ են կատարել Բախշիար Հովակիմյանը եւ Ռաֆայել Համբարձումյանը՝ մեր սեղանին դնելով «Գարեգին Նժդեհ. Գրական երկեր» գիրքը:

Գրքի՝ մասին մեր ծանոթությունն ուզում ենք ավարտել Նժդեհի աֆորիզմներից երկուսով. «Մեռցրէք մուզիկան ու պոէզիան, եւ մեր աշխարհը կդառնայ խոզանոց»: Ապա նաեւ. «Չգիտեմ, Աստուած կայ թէ ոչ, բայց կուզէի, որ Նա լինէր: Եթէ Նա կայ՝ ես անմահ եմ»:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Կարդացվում են հափշտակությամբ

CNN հեռուստաընկերության խմբագրական բաժնի խմբագիրներից Ավետիս Հաջյանը «Կոմիտաս» ինստիտուտի հրատարակած Հայաստանում Հունաստանի նախկին դեսպան Լեոնիդաս Քրիզանթոպուլոսի հուշագրությունը համարել է «հափշտակությամբ կարդացվող գիրք»:

«Կովկասյան քրոնիկներ. Պետականացման կայացումն ու դիվանագիտությունը Հայաստանում 1993-94 թթ.» գիրքը պատմում է «սարսափելի տարիների» մասին, երբ մթությունն էր իշխում, ուտելիքն էր անբավարար եւ ցուրտն էր մաշում մարդկանց հոգիները:

«Դա հափշտակությամբ կարդացվող գիրք է, կարծես ճանապարհորդական ուղեգրություն լինի: Կարելի է արժեքավոր սկզբնաղբյուր համարել հատորը, որը գրված է դիվանագիտական, բայց չափազանց անկեղծ ոճով», նշել է Հաջյանը, ավելացնելով, որ այնտեղ կան նաեւ քաղաքական բացահայտումներ, ինչպես, օրինակ, հնարավոր թուրքական հարձակումը Հայաստանի վրա 1993-ի հոկտեմբերին, երբ Ռուսաստանում Խասբուլատով-Ռուցկոյ կոալիցիան դավադրում էր Ելցինի դեմ:

Հաղորդման հեղինակ Ավետիս Հաջյանը նախկինում եղել է արգենտինական «Լա Պրենսա» թերթի լուրերի բաժնի աշխատակիցներից եւ գրել է խմբագրականներ միջազգային հարաբերությունների մասին:

Հ. Ծ.

ՆՅՈՒ-ՅՈՐՔ- ՆՅՈՒ ՋԵՐՍԻ

Երեկոյ նուիրուած Պարոյր Սեւակին

Խիստ ցուրտ, ձիւնամրրիկ խոստացող օր մըն էր կիրակի, 2003 փետրուար 16-ի երեկոն: Հեռաձայնը կը հնչէ անծանօթ ձայնի մը հայորդիներու կողմէ հարցնելու համար, թէ արդեօք աննպաստ օդի պատճառով Պարոյր Սեւակին նուիրուած երեկոն ջնջուած է, թէ՞ ոչ: Ջնջուած չէր: Եւ արդէն իսկ կէսօրէն ետք սրահը լեցուն էր գրականութիւն եւ Պարոյր Սեւակ սիրող ու գնահատող շուրջ երկու հարիւր հայորդիներով:

Երեկոն սկսաւ բացման խօսքով Յալէթէն մինչեւ Նիւ Եորք-Նիւ Ջըրզի, տարիներով Թէքէեան Մշակութային Միութեան (ԹՄՄ) զանազան վարչութիւններու ատենապետութիւնը վարած հայ մշակոյթի խնկարկու Միսաք Պօղոսեանին: Ան շեշտեց սփիւռքի տարածքին մեծ ծիգով մէջտեղ բերուած մշակութային ձեռնարկներուն դժուարութիւնները, որոնցմէ մէկն էր սոյն գրական-երաժշտական երեկոն նուիրուած մեծատաղանդ բանաստեղծ, անմահ Պարոյր Սեւակին:

Ապա բեմ բարձրացան հանդիսավար եւ բեմավար Շողիկ Իլանճեանն ու մասնակցող վեց շնորհալի երիտասարդները: Շողիկը շատ հակիրճ ձեւով ներկայացնելէ ետք Պարոյր Սեւակին կեանքը, սկսաւ յայտագրին գործադրութեան: Ան մասնագէտի հմտութեամբ խմբաւորած Սեւակի գործերը ընդհանուր գլուխներու տակ, եւ իւրաքանչիւր խմբաւորումի մասին իր բացատրութիւնները տալէ ետք, մասնակցող նորահաս արուեստագէտները ապրումով եւ խոր հասկացողութեամբ յաջորդաբար ասմունքեցին իրենց բաժինները: Յայտագրին մաս կը կազմէր նաեւ Պարոյր Սեւակի բանաստեղծութիւններէն երգի վերածուած կտոր մը, կատարողութեամբ երաժիշտ Սալոմէ Պետրոսեանի եւ ընկերակցութեամբ դաշնակահար Ռուդոլֆ Ախնազարովի:

Վերոյիշեալ ելոյթով, Շողիկ Իլանճեանն անգամ մը եւս փաստեց բեմավարի եւ գեղարուեստագէտի իր ձիրքերը: Համադրումն ու արտայայտուած գաղափարները բացառիկ յաջող էին, եւ իր ներդրումը երիտասարդներու աշխատանքին մէջ՝ բացայայտ: Վարդան Իլանճեանի բծախնդիր աշխատանքը նուագներու պատրաստութեան եւ համադրումին մէջ, ունկնդիրներուն արուեստի ընկալման հաճոյքը կրկնապատկեց—ոչ արհամարհելի ներդրում մը արդարեւ:

Սիրողական երիտասարդ արուեստագէտները բոլորն ալ ծնած են Երեւան եւ փոքր տարիքին փոխադրուած Ամերիկա՝ Սարգիս Սեդրակեան, Արմէն Սեմիզեան, Աղաւնի Սեմիզեան, Մելլադա Պետրոսեան, Լիլիթ Քամազեան (9 տարեկան):

Այդ երեկոյ Պարոյր Սեւակ իր ձայնագրուած ասմունքով եկաւ միանալու իրեն նուիրուած հանդիսութեան:

Այդ երեկոյ, ներկաները շուրջ մէկ ու կէս ժամ ապրեցան Պարոյր Սեւակին հետ իր բանաստեղծութիւններուն ընդմէջէն:

Այդ երեկոյ, անգամ մը եւս պանծաց քերթողութիւնը իր մշակոյթի մոգերէն Պարոյր Սեւակի 78-րդ տարեդարձին առիթ...

Այդ երեկոյ, [illegible] մը երիտասարդներ ո՛չ միայն արտասանեցին, այլեւ փաստեցին, որ «կա՛նք, պիտի լինե՛նք ու դեռ շատանա՛նք»:

Հայաստանի մէջ Պարոյր Սեւակի կապակցութեամբ աւանդութեան հետեւելով, մասնակցող երիտասարդները մեխակներ զետեղեցին անմահ բանաստեղծին նկարին առջեւ:

Հանդիսութեան աւարտին, ՌԱԿ Կեդրոնական վարչութեան անդամ՝ ընկ. Յակոբ Վարդիվառեան իր կարճ, բայց կուռ խօսքին մէջ ըսաւ, թէ խորհրդային ժամանակաշրջանին, երբ Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը «ոսկեկամուրջ»ը կը հանդիսանար հայրենիքի եւ սփիւռքի միջեւ, կրցած էր բազմաթիւ արուեստագէտներ բերել արտասահման, բայց երկու հոգիի արտօնութիւն չէր տրուած՝ Պարոյր Սեւակին եւ Յովհաննէս Շիրազին: «Այսօր, տարիներ յետոյ, մենք յաջողեցանք Պարոյր Սեւակը բերել հոս», շեշտեց ան:

Ձեռնարկին պաշտօնական բաժինը վերջանալէն ետք, ներկաները վայելեցին Թէքէեանի տիկիններուն պատրաստած հիւրասիրութիւնը:

Յ. ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ
Էնգլվուդ, Կլիֆս, ԱՄՆ

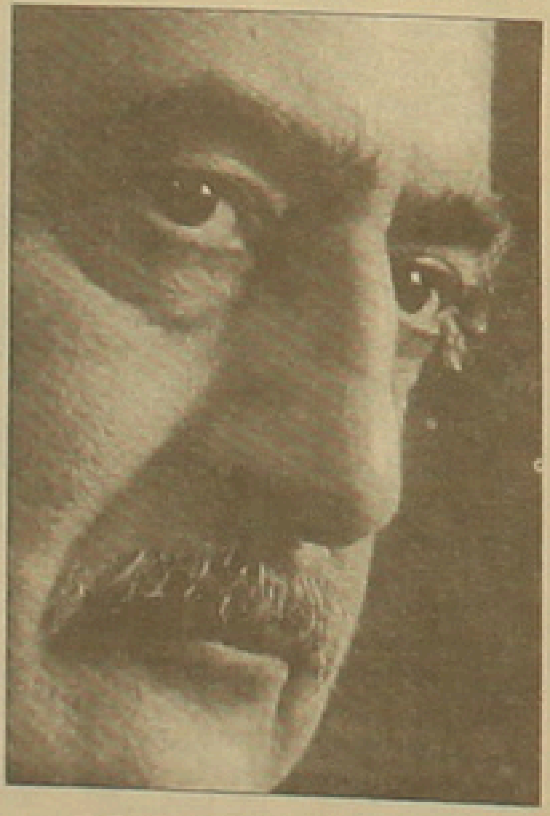

Ֆրունզե Դովլաթյանի հուշ-երեկո «Մոսկվա» կինոթատրոնում

Այսօր՝ փետրվարի 28-ին, ժամը 19:00-ին, Երեւանի «Մոսկվա» կինոթատրոնում տեղի է ունենալու հայ կինոռեժիսոր Ֆրունզե Դովլաթյանի հուշ-երեկոն, որը կազմակերպել են ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարությունն ու Ռուսաստանի հայերի միությունը:

«ՀԲԸՄ-ֆոկուս 2003»-ը՝ Մոնրեալում

Ոգեւորված «ՀԲԸՄ-ֆոկուս 2001»-ի հաջողություններից, ՀԲԸՄ-ի երիտասարդական ծրագրերի պատասխանատուները դարձյալ միավորվել են՝ այս տարի եւս նման մի միջոցառում անցկացնելու, որը խոստանում է լինել հիշարժան:

21-35 տարեկան երիտասարդները հրավիրված են մասնակցելու այս հավաքին, որը տեղի կունենա հուլիսի 10-13-ին՝ նպատակ ունենալով միավորել աշխարհի հայ երիտասարդներին եւ նրանց մեջ արթնացնել ՀԲԸՄ-ի երիտասարդական ծրագրերի հանդեպ հետաքրքրություն:

Միջոցառումն արվեստի եւ մշակույթի տոնախմբություն է լինելու եւ եզրափակվելու է գալա-համերգով «Օլդ պորտ» տարածքում գտնվող «Մարշե բոնսեկուր» համալիրում:

ՀԲԸՄ-ի լրատվական գրասենյակից ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ 2001 թ. միջոցառմանը Նյու Յորքում մասնակցել են ավելի քան 700 երիտասարդներ 14 երկրներից: Հավաքի ընթացքում հանգանակված 25 հազար դոլարը նպատակաուղղվել է երիտասարդական ծրագրերի խրախուսմանը, որոնցից մեկն էլ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում թվային գրադարանի ստեղծումն

է: ՀԲԸՄ-ի սաներն առիթ են ունեցել հանդիպելու իրար եւ ավելի ամուր կապեր հաստատելու միմյանց միջեւ:

Այս տարվա կազմակերպիչ հանձնախմբի անդամներն են Լորի Պուճիքանյանը, Ալիս Քարավելյանը, Վալերի Գալընյանը, Անոն Քունդերյանը, Միրա Սեդրակյանը եւ Ալեքս Մելիքյանը:

ԱԶԳ

www.azg.am

Մարզական

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Անհրապույր առաջնություն ցածր արդյունքներով

Երեւանի ճարտարագիտական համալսարանի մարզադահլիճում եռօրյա պայքարն ավարտեցին Հայաստանի չեմպիոնի կոչումը վիճարկող ծանրորդները։ Քաշային ութ կարգերում հայտնի դարձան առաջնության մրցանակակիրները, որոնք աչքի չընկան բարձր արդյունքներով։ Մինչեւ 77 կգ քաշային ծանրորդների մրցապայքարում երկամարտի 340 կգ (155+185) արդյունքով ՀՀ չեմպիոն հռչակվեց գյումրեցի Գեւորգ Դավթյանը։ Նրան 5 կգ-ով զիջեց ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի ուսանող Գեւորգ Ալեքսանյանը։ Իսկ ահա, ճանաչված ծանրորդ Վիգեն Խաչատրյանն անհաջողության մատնվեց եւ 0 ստանալով՝ դուրս մնաց մրցանակային տեղերի համար պայքարից։

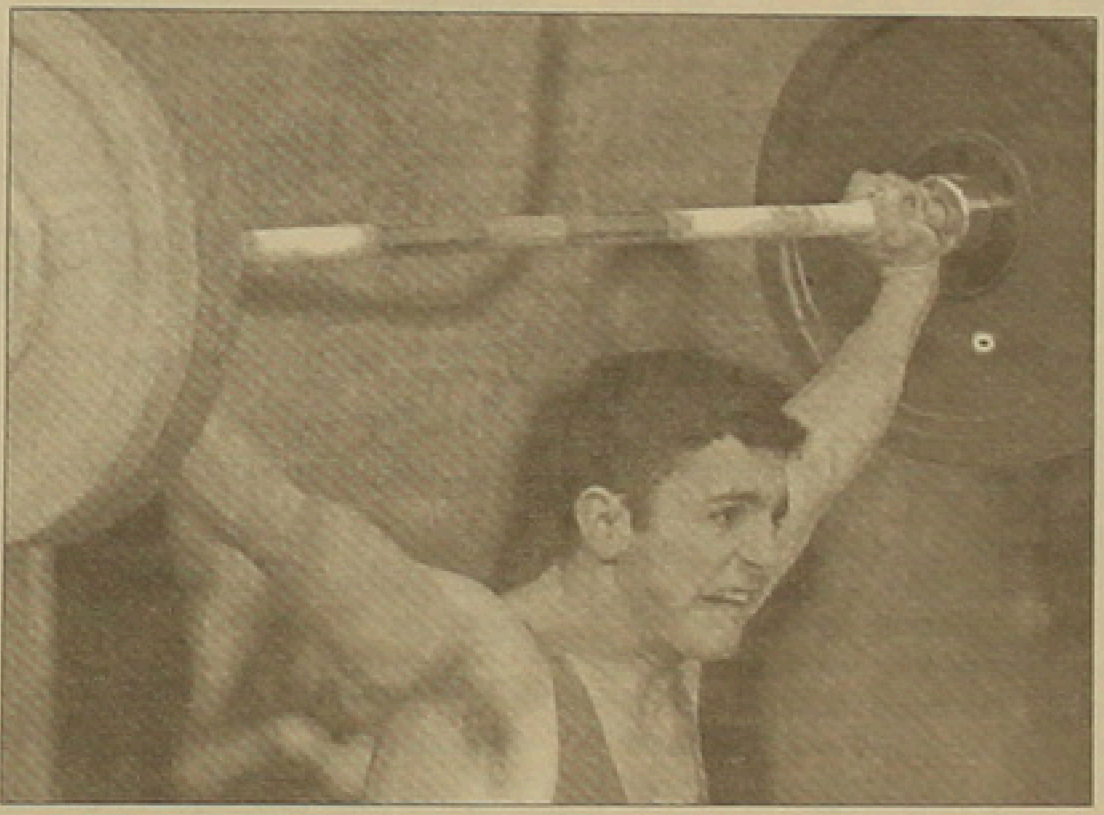

Մինչեւ 85 կգ ծանրորդների մրցաշարում բոլորին գերազանցեց Եվրոպայի պատանիների եռակի չեմպիոն, 2001 թ. աշխարհի երիտասարդական առաջնության բրոնզե մրցանակակիր, գյումրեցի Տիգրան Մարտիրոսյանը։ ՀՀ վաստակավոր մարզիչ Վահան Բիչախչյանի սանը մրցակցությունից դուրս էր եւ երկու վարժություններում էլ մրցահարթակ դուրս եկավ այն ժամանակ, երբ մրցակիցներն արդեն ավարտել էին ելույթները։ Առաջին իսկ մոտեցման ժամանակ հաջողությամբ հաղթահարելով պատվիրված ծանրությունը, Տիգրանն ապահովեց առաջին տեղը։ Նրա վերջնական արդյունքն է 340 կգ (150+190)։ Դա 32,5 կգ-ով ավելի է 2-րդ տեղը գրաված գյումրեցի Արա Դանիելյանի ցույց տված արդյունքից (140+167,5)։ 3-րդ տեղում եւս մեկ գյումրեցի ծանրորդ էր՝ Լյովա Հաշարյանը, որի ցուցանիշն է 302,5 կգ (135+167,5)։

Մինչեւ 94 կգ քաշային կարգում 7 մարզիկներից մեկը՝ Եվրոպայի երիտասարդների չեմպիոն Ռուդոլֆ Նամալյանը հանդես եկավ հաշվարկից դուրս եւ երկամարտում ցույց տվեց 365 կգ (165+200) արդյունք։ Իսկ չեմպիոնի կոչմանն արժանացավ վանաձորցի Էդգար Գեւորգյանը՝ 345 կգ (160+185)։ 2-րդ տեղում երեւանցի Ժորա Սարգսյանն էր՝ 340 կգ (155+185)։ Նրանից 10 կգ-ով հետ մնաց Գեղամ Աթոյանը (150+180)։

Մինչեւ 105 կգ ծանրորդների մրցապայքարում մրցանակային տեղերին հավակնում էին Արթուր Բաբայանը, Վահե Թահմազյանը, Գեւորգ Գեւորգյանը եւ տակավին պատանի Նուբար Առաքելյանը։ Համառ մրցապայքարից հետո վանաձորցի Արթուր Բաբայանն ու Վահե Թահմազյանը ցույց տվեցին միեւնույն արդյունքը՝ 330 կգ։ Անձնական ավելի թեթեւ քաշի շնորհիվ հաղթող ճանաչվեց Արթուրը։ 3-րդ տեղը երկամարտի 312,5 կգ (142,5+170) արդյունքով զբաղեցրեց երեւանցի բանակային Գեւորգ Գեւորգյանը։ Դրվատանքի է արժանի նաեւ 19-ամյա գյումրեցի ծանրորդ Նուբար Առաքելյանը, որը վնասվածքից հետո դուրս գալով մրցահարթակ, իրեն լավագույն կողմերով դրսեւորեց։ Նա երկամարտում ցույց տվեց 300 կգ (130+170) արդյունք։

Գերծանր քաշային կարգում մեր անվանի դյուցազն Աշոտ Դանիելյանի բացակայության պայմաններում ծանրորդները ցածր արդյունքներ ցույց տվեցին։ Մրցահարթակ դուրս եկած չորս ծանրորդներից Կարեն Մովսիսյանը հրում վարժությունում չկարողացավ բարձրացնել նախնական 130 կգ ծանրությունը եւ 0 ստանալով, դուրս մնաց պայքարից։ Փաստորեն, մյուս 3 ծանրորդները միմյանց միջեւ բաժանեցին մրցանակային տեղերը։ Լավագույնը վանաձորցի Արեն Հակոբյանի ցուցանիշն էր՝ 340 կգ (155+185)։ 2-րդ արդյունքը պատկանում է երեւանցի Իշխան Միրզոյանին՝ 285 կգ (125+160), 3-րդ տեղը գրավեց Արմեն Մկրտչյանը Վեդիից՝ 280 կգ (125+155)։

Առաջնությունն ավարտվեց, մրցանակակիրները հայտնի դարձան, ինչը հավաքականի մարզիչներին հնարավորություն կտա կազմավորելու երկրի հավաքականը։ Տեղին է մի քանի դիտողություն անել առաջնության կազմակերպիչներին։ Մրցումներն անցան ոչ հարմարավետ մարզադահլիճում, որտեղ հանդիսականների համար նույնիսկ տարրական պայմաններ չէին ապահովված։ Մրցանակակիրներին պարգեւատրում էին միայն պատվոգրերով, առանց հանդիսավոր արարողության, երաժշտության, նույնիսկ պատվո պատվանդան չկար, որտեղ մարզիկները կանգնեին։ Դրամական պարգեւների մասին խոսելն ավելորդ է։ Կարելի էր գոնե մեդալներով պարգեւատրել մրցանակակիրներին։ Նման պայմաններում, երբ մարզիկների համար ոչ մի խթան չկա, դժվար է բարձր արդյունքներ ակնկալել։ Հայաստանում հենակետային մարզաձեւի հանրապետության առաջնությունը նման ձեւով չպետք է կազմակերպել։

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ալան Շիրերի բենեֆիսը

Չեմպիոնների լիգայի «A» եւ «B» խմբերի մրցաշարերում կայացած 4-րդ տուրի հանդիպումներից հետո թիմերից եւ ոչ մեկին չհաջողվեց ժամկետից շուտ քառորդ եզրափակիչի ուղեգիր նվաճել։ Փոխարենը հայտնի դարձավ առաջին անհաջողակը, որը նույնիսկ տեսականորեն հնարավորություն չունի շարունակելու պայքարը հաջորդ փուլում։ Դա Լեւերկուզենի «Բայերն» է։ «Նյուքասլի» հետ խաղում հաջողության հասնելու «Բայերի» ջանքերն ի չիք դարձրեց անգլիացի Ալան Շիրերը, որը որակազրկումից հետո իր վերադարձը նշանավորեց «հեթ-տրիկով»։ Փաստորեն, խաղը վերածվեց Շիրերի բենեֆիսի։ Նրանից ընդամենը 5 րոպե պահանջվեց բացելու խաղի հաշիվը։ Ստանալով Գարի Սփիդի փոխանցումը, Շիրերը գլխի հարվածով գրավեց դարպասը։ 6 րոպե անց «Նյուքասլի» հարձակվողը կրկնապատկեց հաշիվը, իսկ 36-րդ րոպեին հստակ իրացրեց 11 մ հարվածը։ «Բայերը» հաջողության հասավ միայն 73-րդ րոպեին։ Աչքի ընկավ Բաբիչը։ Այս հաղթանակի շնորհիվ «Նյուքասլը» «Ինտերից» միավորների տարբերությունը հասցրեց նվազագույնի։ Հաջորդ տուրում անգլիացիները հյուրընկալվելու են «Ինտերին»։ Հենց այդ խաղն էլ կարող է վճռել հաջորդ փուլի ուղեգրի հարցը։ Իսկ «Ինտերին» սեփական հարկի տակ հաջողվեց ընդհատել «Բարսելոնի» 11 խաղից բաղկացած հաղթարշավը։ Այդ խաղում երկու թիմերն էլ ունեցան դարպասները գրավելու համար առիթներ, սակայն այդպես էլ գոլ չգրանցվեց։

«B» խմբում առաջին հաղթանակը տոնեց «Ռոման»՝ հյուրընկալվելիս ջախջախելով «Վալենսիային» (3–0)։ Այս խաղում էլ իրեն գերազանց դրսեւորեց իտալացի Տոտին։ 24-րդ րոպեին անկյունայինի խաղարկումից հետո Տոտին գլխի հարվածով բացեց հաշիվը։ «Վալենսիան» նետվեց գրոհի՝ վերականգնելու հավասարակշռությունը, սակայն շուտով եւս մեկ գնդակ ընդունեց սեփական դարպասը։ Եվ կրկին աչքի ընկավ Տոտին, որը ստանալով Կաֆուի ճշգրիտ փոխանցումը, 2-րդ գնդակն ուղարկեց «Վալենսիայի» դարպասը։ Չանցած եւս 6 րոպե, «Ռոման» հասավ նոր հաջողության։ Այս անգամ արդեն Տոտին հարվածի դուրս բերեց էմերսոնին, եւ հաշիվը դարձավ 3–0։ Հյուրերը կարող էին նաեւ 4-րդ գնդակը խփել։ Նախ գոլային պահը չիրացրեց Կաֆուն, ապա մրցավարը չնշանակեց 11 մ հարված «Վալենսիայի» դարպասին։ Այս հաղթանակի շնորհիվ «Ռոման» պայքարը շարունակելու որոշակի հնարավորություն ստացավ, քանի որ առաջատարների՝ «Այաքսի» եւ «Արսենալի» մրցավեճում գրանցվեց ոչ-ոքի (0–0)։

Ռմբարկուների պայքարում առջեւից է ընթանում «Մանչեսթր յունայթեդի» հարձակվող վան Նիստելրոյը, որը խփել է 10 գնդակ։ 9-ական գոլ են խփել Ինձագին («Միլան») եւ Կրեսպոն («Ինտեր»)։ 8 գոլ է գրանցված Մաքայի («Դեպորտիվո») հաշվին։

Մրցաշարային աղյուսակներ

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Բարսելոն	4	3	1	0	8–2	10
2. Ինտեր	4	2	1	1	7–6	7
3. Նյուքասլ	4	2	0	2	8–9	6
4. Բայեր	4	0	0	4	5–11	0

«B» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Այաքս	4	1	3	0	4–3	6
2. Արսենալ	4	1	3	0	4–2	6
3. Վալենսիա	4	1	2	1	2–4	5
4. Ռոմա	4	1	0	3	5–6	3

ՖԻՖԱ-ն մտադիր է նոր պատժաչափ սահմանել

ՖԻՖԱ-ն մտադիր է ֆուտբոլիստներին պատժելու նոր կարգ կիրառել։ Նման առաջարկով ՖԻՖԱ-ին արդեն դիմել են մի քանի երկրների ֆուտբոլի ֆեդերացիաներ։ Համաձայն նոր կարգի, ֆուտբոլիստները կարող են ժամանակավորապես հեռացվել խաղադաշտից հանդիպման ժամանակ, ինչպես հոկեյում։ Այդ հարցը քննարկվելու է մարտի 15-ին Բելֆաստում կայանալիք միջազգային ֆեդերացիաների խորհրդի նիստում, որի անդամներն են Անգլիայի, Ուելսի, Շոտլանդիայի, Հյուսիսային Իռլանդիայի եւ ՖԻՖԱ-ի ներկայացուցիչները։ Ինչպես հայտնել է ՖԻՖԱ-ի ներկայացուցիչ Անդրեաս Խերենը, եթե նոր կարգը հաստատվի, ապա այն կկիրառվի պատանեկան եւ երիտասարդական թիմերի մրցումներում, որն օգտակար կլինի երիտասարդ ֆուտբոլիստների համար։ Նա կասկած է հայտնել, թե այդ կարգը կկիրառվի բարձր մակարդակի մրցումներում, առավել եւս որ այդ դեպքում եւս մեկ մրցավարի անհրաժեշտության հարկ կլինի, որը պետք է հսկի դաշտից ժամանակավորապես հեռացված ֆուտբոլիստի պատժաչափը։

«Բառնլին» քառորդ եզրափակիչում

Անգլիայի առաջին դիվիզիոնի «Բառնլի» թիմը լիգայի գավաթի մրցաշարից դուրս թողեց պրեմիեր-լիգայում հանդես եկող «Ֆուլհեմին»։ 1/8 եզրափակիչի վերախաղարկումն այս թիմերի միջեւ ավարտվեց «Բառնլիի» հաղթանակով (3–0)։ Հաշիվը 27-րդ րոպեին բացեց Գերետ Թեյլորը։ 8 րոպե անց Իեն Մուրը խփեց 2-րդ գնդակը, իսկ 52-րդ րոպեին Դրիսա Դիալոն հաստատեց վերջնական հաշիվը։ Հարկ է նշել, որ «Ֆուլհեմը» 2 օր առաջ ծանր մրցախաղ էր անցկացրել «Տոտենհեմի» հետ, բացի այդ էլ 49-րդ րոպեին դաշտից հեռացվեց Շին Դեւիսը եւ թիմը մնաց 10 հոգով։

Այսպիսով, հայտնի դարձան Անգլիայի լիգայի գավաթի քառորդ եզրափակիչի զույգերը։ Մարտի 8–9-ին կայանալիք խաղերում կմրցեն «Արսենալն» ու «Չելսին», «Շեֆիլդն» ու «Լիդսը», «Սաութհեմփթոնն» ու «Վուլվերհեմփթոնը», «Ուոտֆորդն» ու «Բառնլին»։

Հայերը դուրս մնացին պայքարից

Մեքսիկական Ակապուլկո քաղաքում անցկացվող թենիսի մրցաշարի 2-րդ փուլում հայազգի երկու թենիսիստներն էլ անհաջողության մատնվեցին եւ դուրս մնացին հետագա պայքարից։ Սարգիս Սարգսյանը զիջեց Ֆեռնանդո Գոնսալեսին (3-6, 6-4, 6-7), իսկ Դավիթ Նալբանդյանը պարտվեց Մարիանո Սաբալետայից (6-7, 0-6, 0-6)։ Հաջող խաղաց բրազիլացի Գուստավո Կուեռտենը՝ հաղթելով Դավիթ Ֆերերին (5-7, 6-1, 6-2)։ Չիլիացի Մարսելո Ռիոսը 2 խաղափուլում «հաշիվները մաքրեց» Խուան-Անտոնիո Մարինից (6-3, 6-1)։ Ֆելիքս Մանտիլյան շահեց մրցախաղը Ֆեռնանդո Վիսենտեից (6-3, 6-4)։ 3-րդ փուլ մտան նաեւ Իվան Միրանդան, Ագուստին Կալերին, Կառլոս Մոյան։

Խաղի արդյունքը հաստատվել է

Իտալիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան քննարկելով «Թորինո»-«Միլան» խաղում տեղի ունեցած միջադեպը, հաստատել է խաղի հաշիվը (0-3), իսկ Թուրինի «Դելե Ալպի» մարզադաշտը որակազրկվել է 5 խաղով։ Այդ մարզադաշտում է իր խաղերն անցկացնում նաեւ «Յուվենտուսը», որի վրա որակազրկումը չի տարածվում։ «Թորինոն» մտադիր է բողոքարկել կարգապահական կոմիտեի որոշումը, գտնելով, որ այն շատ խիստ է։ Ակումբի ղեկավարությունը հույս ունի, որ որակազրկման ժամկետը կնվազեցվի։

Ռոմարիոյի նվիրական երազանքը

Համաշխարհային ֆուտբոլի ամենաարդյունավետ ֆուտբոլիստներից մեկը՝ 36-ամյա Ռոմարիոն հայտարարել է, որ մտադիր է խաղալ այնքան ժամանակ, քանի դեռ չի խփի հոբելյանական 1000-րդ գոլը։ «Ֆլումինենսեի» կազմում «Բոտաֆոգոյի» դարպասը խփած 3 գոլերից հետո բրազիլացի ֆուտբոլիստի օգտին գրանցված գնդակների թիվը հասավ 861-ի։ Ինչպես տեղեկացրել ենք, Ռոմարիոն շուտով տեղափոխվելու է Քաթարի «Ալ Սաադ», որտեղ 3 ամսվա ընթացքում կաշխատի ավելացնել իր գոլերի քանակը։

Հիմնադրվել է ֆուտբոլային նոր լիգա

Բուխարեստում մի խումբ ակումբների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ կայացած խորհրդաժողովում հիմնվել է հարավարեւելյան ֆուտբոլային լիգա։ Հիմնադիրներն առաջին ներդրումն են կատարել (5 հազար եվրո)։ Իսկ գլխավոր հովանավորը լինելու է հույն միլիարդատեր, «Օլիմպիակոսի» նախագահ Սոկրատես Կոկալիսը։ Հիմնական նպատակն է առանձին մրցաշար անցկացնել տարածաշրջանի ուժեղագույն թիմերի մասնակցությամբ, որոնք եվրագավաթների խաղարկություններում առանձնակի հաջողությունների չեն հասնում։ Ուկրաինայից լիգայում ընդգրկվել են Կիեւի «Դինամոն» եւ Դոնեցկի «Շախտյորը»։ Լիգայում հանդես կգան նաեւ բուլղարական «Լեւսկին» ու ԲԿՄԱ-ն, սերբական «Ցրվենա զվեզդան» ու «Պարտիզանը», թուրքական «Բեշիքթաշն» ու «Գալաթասարայը», Բուխարեստի «Ստյաուան» ու հունական «Օլիմպիակոսը»։ Նախատեսվում է սկզբնական շրջանում այս թիմերի մասնակցությամբ ընկերական հանդիպումների անցկացում։

Հանդիպման վայրն առայժմ անհայտ է

Վլադիմիր Կրամնիկի եւ Պետեր Լեկոյի մենեջեր Կարստեն Հենզելը տեղեկացրել է, որ նրանց միջեւ շախմատային մրցամարտը հավանաբար կսկսվի մայիսի 31-ին։ Նրանք նաեւ տվել են իրենց համաձայնությունն աշնանը հանդիպելու Պոնոմարյով-Կասպարով մրցամարտի հաղթողի հետ։ Առայժմ Կրամնիկ-Լեկո մրցախաղի վայրն ու մրցանակային հիմնադրամը հայտնի չեն։

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ԲՈՒՆ ՆՊԱՏԱԿԸ

Մարդկանց նյարդերը աղոցելով՝ մրցավազք դեպի ԱԺ աթոռներ

Ընտրությունների երկրորդ փուլին մնացել է մի քանի օր, սակայն ընդդիմության թեկնածուն չի հստակեցնում՝ մասնակցելո՞ւ է դրան, թե՞ ոչ: Նրա փոխարեն դատողություններ ու կարծիքներ են հայտնում նրա շուրջը համախմբված մարդիկ, ընդ որում՝ շատ հակասական: Այնպիսի տպավորություն է, կարծես ընտրություններին Դեմիրճյանի մասնակցել-չմասնակցելը որոշում են ոչ թե հենց ՀԺԿ-ն կամ Ստեփան Դեմիրճյանը, այլ նրանք: Դա ուղղակի վկայությունն է այն բանի, որ հիշյալ թեկնածուն, մեղմ ասած, սովոր չէ վճռական, վերջնական որոշումներ կայացնելու: Ավելին՝ երեկ նախագահի այլեւս նախկին թեկնածու Արամ Կարապետյանի խոսքերից ակնհայտ դարձավ, որ Ստեփան Դեմիրճյանը չի կարողանում նույնիսկ ստեղծված իրավիճակին օբյեկտիվ գնահատական տալ: Ըստ Կարապետյանի, Դեմիրճյանը նույնիսկ զարմացել է, թե ինչպես եւ ինչու են իր կողքին հանրահավաքների հրապարակում հայտնվում այնպիսի մարդիկ, որոնց ներկայությունը ստվեր է ձգում ընդդիմության գործունեության վրա:

Բոլոր դեպքերում ակնհայտ իրողություն է, որ ընդդիմադիրների ճամբարում հերթական հակասություններն են հասունանում: Մի մասը՝ «Հանրապետություն» կուսակցության ակտիվ դերակատարմամբ միանշանակ կողմնակից է ընտրությունների առաջին փուլի արդյունքներով «հարցերը լուծելուն», այսինքն՝ ընտրությունների արդյունքներով Ստեփան Դեմիրճյանին նախագահ հայտարարելուն, հանգամանք, որ ամենայն լրջությամբ զգացվում է հենց այս կուսակցության ներկայացուցիչների ելույթներից: Իսկ մյուս կողմը՝ մանր-մունր կուսակցությունները, առայժմ չի հստակեցրել մոտեցումները, ավելի ճիշտ՝ որեւէ նշանակություն չի տալիս այդ հարցին՝ վերջնական որոշում կայացնելու մենաշնորհը թողնելով ՀԺԿ-ին եւ նրա մերձավորագույն շրջապատին: Այս շրջանակների հիմնական խնդիրն է. ամեն գնով ցույց տալ, թե իրենք շատ լուրջ ընդդիմություն են, իրենց հետ պետք է հաշվի նստել: Ավելի ճիշտ՝ նրանք հակված են երկրորդ փուլին, բայց ըստ էության հասկանում են, որ իրենց կարծիքը նշանակություն չունի: Այս շրջանակների համար երկրորդ փուլը ձեռնտու է նրանով, որ ԱԺ ընտրությունների այս նախօրեին ի դեմս հնարավորինս երկար շարունակվող հանրահավաքների, հանրությանը երեւալու ավելի մեծ, ազդեցիկ միջոց են ունենալու: Նրանք շատ պարզ հասկանում են, որ նախագահ դառնալուց հետո Ստեփան Դեմիրճյանի հետ հույսեր կապել չեն կարող, քանի որ վերջինս չէ, որ պետք է տա խորհրդարանում տեղեր զբաղեցնելու համար բավարար երաշխիքներ: Ամենայն հավանականությամբ նրանցից շատերը, անգամ Ստեփան Դեմիրճյանի ընտրվելու դեպքում ստիպված կլինեն ԱԺ ընտրություններին մասնակցել միայնակ կամ իրենց նման մանր մեկ կամ մի քանի այլ կուսակցությունների հետ դաշինքի ձեւով: Այսինքն՝ այս լարված իրավիճակը նրանք փորձում են լավագույնս օգտագործել քարոզչության համար: Վկայությունը՝ նախորդ օրը կայացած հանրահավաքի ժամանակ հնչած այն հայտարարությունը, թե հանրահավաքներ կլինեն նաեւ մարտի 3-ին, 4-ին եւ այլն: Դա խիստ նման է փետրվարի 19-ի հետկեսօրյան իրավիճակին, երբ ընտրությունները դեռ չավարտված, այս ուժերն ընտրությունների ընթացքը որակեցին ոչ թափանցիկ, ոչ արդար, ավելին՝ ժողովրդավարական արժեքներին չհամապատասխանող: Այսինքն՝ առաջին հայացքից անհեթեթ է պատկերացնել, թե կոնկրետ ինչ նպատակներ են այդ հանրահավաքները հետապնդելու, եթե պահանջները, մի պահ խելագարության կանխավարկածով ենթադրենք, կատարվեն այս երկու օրվա ընթացքում:

Սակայն այդ հանրահավաքների բուն նպատակը կռահել միայն կարելի է՝ շարունակել պահանջներ ներկայացնել իշխանություններին այս կամ այն կապակցությամբ: Օրինակ, կարելի է սպասել, որ հաջորդ հանրահավաքի ժամանակ նրանք կսկսեն շահարկել այն հարցը, թե իշխանությունները չկասեցրին Սերժ Սարգսյանին, Ալիկ Հարությունյանին, Հայկ Հարությունյանին պաշտոնանկ անելու, դատավորների հարցերն արդարադատության խորհրդում քննարկելու իրենց պահանջները, թեեւ պարզ գիտակցում են, որ դրանք ի սկզբանե անլուծելի են: Ի դեպ, պատահական չէ, որ նրանք այդ պահանջները չկատարելու պարագայում են միայն առաջ քաշում նախագահ Ռ. Քոչարյանի հրաժարականը: Այնպիսի տպավորություն է, որ եթե անգամ նախագահը տեղի տա ու ընթացք տա ներկայացված պահանջներին, Քոչարյանի պաշտոնանկման, հրաժարականի հարցերը դուրս են գալու շրջանառությունից: Դա աբսուրդ է այնքանով, որքանով աբսուրդ կլինի տուրք տալ ամբոխավարության եւ ներքին անկայունության խաթարմանն ուղղված այդ կոչերին:

Իսկ ընդհանրապես պետք է նշել, որ առնվազն մինչեւ երկրորդ փուլի ավարտը կրքերը համեմատաբար հանդարտվել են, քանի որ հանրությունը կարծես հասկանում է, որ հանրահավաքների ներկայիս ընթացքն ուղղակի ընդդիմության որդեգրած մարտավարության շարունակությունն է եւ ոչ ավելին: Բանն այն է, որ քաղաքական պայքարը, սկսած «Հանրապետություն» կուսակցության ստեղծման պահից, այդ ուժերը տեսնում ու պատկերացնում են միայն հանրահավաքների միջոցով: Այսինքն՝ հիմնվելով այդ մարտավարության վրա, պարզ է դառնում, որ անկախ երկրորդ փուլի արդյունքներից, ընդդիմության այս շրջանակները շարունակելու են հանրահավաքները, շարունակելու են հանրությանը համեմատաբար լարված, նյարդային վիճակում պահելու քաղաքականությունը: Իսկ դրա գլխավոր պատճառն այն է, որ ընդդիմության այս հատվածը հանրությանը ներկայանալու այլ հնարավորություն, նոր ասելիք չունի: Իրավիճակը որոշակիորեն կփոխվի միայն մայիսից հետո, երբ խորհրդարանական ընտրություններն ավարտված կլինեն, եւ պարզ կդառնա, թե որքանով էր արդյունավետ ներկայումս ծավալվող հանրահավաքային մարտավարությունը:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆ, ՄԵԾ ՊԱՀՔ

Ս. Սարգսի տոնից անմիջապես հետո սկսվում է Բարեկենդանը: Այն տեւում է երկու շաբաթ: Երկրորդ շաբաթվա կիրակին հայտնի է բուն Բարեկենդան անունով: Կերուխումով, գնծությամբ, երգ ու պարով, տաղասացությամբ, խաղերով հագեցած տոն է, որի ընթացքում ամեն ինչ թույլատրելի է, անկախ մարդկանց տարիքից եւ հասարակական դիրքից:

Բարեկենդանն ավետում է բնության զարթոնքը, նոր սկսվող կյանքի սկիզբը, խորհրդանշում է բերքի առատությունը եւ մարդկանց երջանկությունը: Այդ պատճառով նշվել է համաժողովրդական ուրախություններով, առատ ուտեստներով, անսահման երջանկությամբ ու ազատությամբ:

Տոնի հենց առաջին օրը մեծ խնամությամբ գաթա, հալվա, փախլավա էին պատրաստում: Տան մեծի կարգադրությամբ անասուն էին մորթում, բացում էին գինու կարասները: Բարեկենդանին էին տեղի ունենում խնամախոսությունները, նշանադրությունները ու հարսանիքները: Բուն Բարեկենդանին կազմակերպվում էին ըմբշամարտ, բռնցքամարտ եւ ձիախաղեր՝ ջիլիթ, մականախաղ, ձիամրցում, ուժամրցում եւ այլ մարզախաղեր, որոնք երիտասարդների համար ճարպկությունը, ուժն ու դիմացկունությունը փորձելու, ցուցադրելու հնարավորություն էին:

Բուն Բարեկենդանին եկեղեցին անգամ զուրկ չէր մնում խաղերից: Եկեղեցականները կազմակերպում էին «Աբեղապող» խաղ-ներկայացումը: Անպակաս էին երգն ու պարը:

Պարում էին մինչեւ կեսգիշեր: Ամեն օր կեսգիշերն անց կարգ պահպանողը ձիպոտով կիսում էր պարը, դես ու դեն քշում պարողներին, հաճախ չկարողանալով դադարեցնել պարը՝ փախցնում էր նվագածուներին, որից հետո ցրվում էին տները՝ առավոտյան վերսկսելու հույսով:

Բուն Բարեկենդանին, որպես վերջին կիրակի օր, որպես տոնի գագաթնակետ, հավաքվում էին բարեկամ-հարեւաններով կամ գերդաստաններով, մեծ ու առատ սեղան բացում, կերուխում անում մինչեւ ուշ գիշեր: Ամենավերջում երիտասարդ տղաները դուրս էին գալիս ձիարշավի, որը պետք է ավարտվեր «ուտիս տաշին» վռնդելով եւ «պաս պապին» հրավիրելով: «Ուտիս տաշը» զգզված մազերով, քրքրված հագուստներով մի տիկնիկ էր, որին տղաները սարի գլխից գլորում էին ձորը, «պաս պապին» էլ համեցեք ասում, որ գա երդիկից ոտները կախ անի:

Կեսգիշերն անց, անչափ ու անսահման ուտել-խմելուց հետո Բարեկենդանն ավարտում էին հավկիթ ուտելով, իրար «շնորհավոր պաս» ասելով ցրվում տները:

Բուն բարեկենդանից մինչեւ Զատիկն ընկած ժամանակահատվածը կոչվում է Մեծ պահք: Այն կոչվում է նաեւ Քառասնորդական՝ քառասուն օր տեւելու պատճառով:

Պահք կամ պաս նշանակում է հրաժարվել որոշ տեսակի կերակուրներից՝ հատկապես մսեղենից, կաթնեղենից, ձվից եւ նվիրվել զղջումի, ինքնաքննության եւ ապաշխարության: Պահոց օրերը կրոնական կրթության, հոգեւոր դաստիարակության, գործած հանցանքների, սխալների ու մեղքերի քավության եւ բարության մի շրջան է: Այն Աստծուն սիրողների համար մեծ շնորհ է ու զարդ, որը սնուցանում ու բանականկից է դարձնում սրբերին:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Advanced ENGINEERING

ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության կողմից ֆինանսավորվող էներգաարդյունավետության, սպառման ոլորտի կառավարման եւ վերականգնվող էներգիայի ռեսուրսների զարգացման ծրագիրը հայտարարում է մրցույթ հեռուստատեսային սոցիալական գովազդի պատրաստման վերաբերյալ: Գովազդի թեման է՝ էներգախնայողության եւ էներգաարդյունավետության խնդիրները Հայաստանում:

Բոլոր հետաքրքրված գովազդային գործակալությունները կարող են դիմել կազմակերպության գրասենյակ Երեւան, Սարյան 26 հասցեով՝ տեղեկացվելու աշխատանքային պայմանների մասին եւ ստանալու առաջարկի ներկայացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի փաթեթը: Փաստաթղթերը կարելի է ստանալ նաեւ մեր ինտերնետային էջից http://www.erep.am/downloadable documents.htm հասցեով:

Տեղեկությունների համար զանգահարել 541815, 541814 կամ (09) 480902 հեռախոսահամարներով: Առաջարկների ընդունման վերջին ժամկետն է 2003 թ. մարտի 14-ը:

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ տեղափոխվում է

Երկուշաբթի, փետրվարի 24-ից բրիտանական դեսպանատունը գործելու է նոր շենքում՝ Բաղրամյան 34 հասցեով:

Այդ օրվանից սկսած դեսպանատան հեռախոսի նոր համարն է՝ 26 43 01, իսկ ֆաքսի համարը՝ 26 43 18:

Վիզաների բաժինը բաց է լինելու ամեն օր, **բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 09.15-10.30-ը:**

Ուրբաթ, փետրվարի 21-ին դեսպանատունը փակ է լինելու՝ նոր շենք տեղափոխվելու պատճառով: Ներողություն ենք խնդրում մեր այցելուներից եւ ընկերներից դրանով հնարավոր անհարմարության պատճառելու համար: Մենք հաճույքով կընդունենք ձեզ **փետրվարի 24-ից,** երբ դեսպանատունը կվերսկսի իր աշխատանքները:

529353

ԱՆՎՃԱՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Վաճառվում է Рубин հեռուստացույց 51 սմ տրամագծով, էկրանը TOSHIBA մակնիշի, տեխ. մասերը արտասահմանյան: Գինը 65 դոլար: GOLDSTAR տեսամագնիտոֆոն, օգտագործված: Գինը 75 դոլար: Հեռ. (09)423833
- Վաճառվում է մեքենայի հեղուկ գազի սարքավորում իր բոլոր պարագաներով: Գինը 80 դոլար: Հեռ. 531439 (Արմեն):
- Տրվում է վարձով 2 սեն. բն. կենտրոնում (5/2) բոլոր հարմարություններով: Գինը 200 դոլար: Հեռ. 538341:
- Կատարում եմ համակարգչային ծառայություն (տեքստերի հավաքում ռուսերեն, հայերեն եւ անգլերեն), նաեւ արտատպում: 1 համակարգչային էջը 150 դրամ: Հեռ. 26-48-40:
- Կորել է տղամարդու սեւ գույնի պորտսաջին պայուսակ Կորյունի փ. 7 շենքի առջեւի ավտոկանգառի տարածքում: Պայուսակի մեջ եղել է ականջի լսողական սարք, փաստաթղթեր, օպտիկական ակնոց, լուսանկարներ: Գտնողը կստանա դրամական պարգեւ: Հեռ. 54-39-85, (09) 49-98-47, Անահիտ:
- Կազմակերպում ենք մանկական շոուներ, ծննդյան տոներ եւ այլ միջոցառումներ: Հեռ. 231170, Գրիգոր:
- Վաճառվում են շահումային երկու խոշոր բարձր որակի ապարատներ, աշխատում է գազով, պատրաստված են ռուսական թիթեղից: Վաճառվում է նաեւ Չոլչը բարձր սեղան: Հեռ. 24-73-42:
- Գնեմ նոր մոդելի բջջային հեռախոսներ: Հեռ. 09 46 93 72, Հրանտ:
- Ընդունվում են լամինացված կահույքի պատվերներ, հեռուստացույցի սակդիրներ, համակարգչի սեղաններ, ներկառուցված պահարաններ, խոհանոցի կահույք եւ այլն: Հեռ. 77-18-16, Վարուժան:
- Ընդունվում են իշլի ֆլյուֆքայի պատվերներ ընկույզով, 1 հատը 150 դրամ, քաշը 100 գ., առանց ընկույզի 120 դր: Հեռ. 735086:
- Վաճառվում է SAMSUNG հեռուստացույց 54 սմ հարթ էկրանով, նոր: Գինը՝ 230 դոլար: Հեռ. 281350:
- Վաճառվում են մեքենայի դինամիկներ, SONY XS-GT 6934, 230 WATT: Գինը՝ 53 դոլար: Հեռ. (09)423833:
- Վաճառվում է 1994 թ. արտադրության «Գազ 31029» մակնիշի ավտոմեքենա, մոխրագույն, բնական գազով: Հեռ. 553232 (տուն):
- Վաճառվում է 1991 թ. արտադրության «Վազ 2106» մակնիշի սպիտակ գույնի մեքենա, վազքը 130 հազար կմ: Գինը՝ 1600 դոլար: Հեռ. 29-92-27, Սոս:
- Վաճառվում է 2 սեն. բնակարան Տերյան 65 հասցեում, 5/2 հարկ, ունի փակ պատշգամբ, վերանորոգված չէ: Գինը՝ 60.000 դոլար: Հեռ. 52-42-73 (17:00-ից հետո):
- Վաճառվում է BECKER ռոյալ: Գինը՝ 2000 դոլար: Հեռ. 589467:
- Վաճառվում է ննջարանի հարավսլավական «Լուի» սպիտակ կահույք: Գինը՝ 750 դոլար: Հեռ. 589467:
- Վաճառվում է 2 սեն. բն. կենտրոնում, օփերի բակում, 1-ին հարկ, 66 քմ, 36 քմ բնակմակերես: Հեռ. 530738, Աշոտ կամ Անժելա:
- Կատարվում է տնական սեղանների, նորապսակների եւ նորածինների ննջասենյակների ձեւավորում, նկարների փաթեթավորում: Հեռ. 28-78-96, Զառա:
- Վերանորոգում եմ բոլոր մակնիշների կարի մեքենաներ: Հեռ. 61-38-71, 58-73-45, Ալբերտ:
- Կատարում եմ էպիլյացիա մեկ ժամը 1500 դրամ: Կարող եմ ցանկացողներին ուսուցանել: Հեռ. 36-40-15, Գայանե:
- Իրավաբանական, ֆինանսավարկային, հաշվապահական խորհրդատվություններ եւ ծառայություններ: Հեռ. 52-63-63, 58-65-33: Հասցեն՝ Տիգրան Մեծի պողոտա 33, բն. 20 (11:00-17:00)
- Տրվում է վարձով մեկ սենյականոց բնակարան Զաքյան փողոց 3 («Արմենիա» հյուրանոցի հարեւանությամբ), ընդ. տարածքը 45 քմ, կապիտալ վերանորոգված, տաք ու սառը ջուր, 11/10 հարկում: Տրվում է վարձով կահույքի եւ կենցաղային տեխնիկայի հետ, հեռ. 53-36-07, զանգահարել մինչեւ 21.00-ն:
- Վաճառվում են կարի մեքենաների եռաֆազ շարժիչներ: Կարի մեքենա «Վերիտաս», գինը 100 ԱՄՆ դոլար, նաեւ տարբեր նյութերից տորակներ կարող մեքենա «Դոբել», գինը 100 ԱՄՆ դոլար: Ակորդեոն «Վոլսմեստր» 80 բասանոց, գինը 100 դոլար, զանգահարել 57-84-87, Արմեն:
- Վաճառվում է 1969 թ. արտադրության «Տկերգա» դաշնամուր, սեւ գույնի: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 456569:
- Վաճառվում է լոգարան, սպիտակ գույնի, երկարությունը 1,7 մ, չօգտագործված, 80 դոլար: Հեռ. 35 00 33:
- Վաճառվում են մեղվաընտանիքներ: Հեռ. 351854:
- Կատարում եմ մերսում: Հեռ. 642109:
- Վաճառվում է 1 սեն. բն. Տիգրան Մեծ պողոտայում, 9/9: Գինը՝ 7000 դոլար: Հեռ. 260481:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության՝ 27. 2. 2003 Գինը՝ 100 դրամ